

ANUL XV NR. 52 (604) — 24 decembrie 1968
Biblioteca Centrală Regională Iași

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

carte

● A apărut la Editura politică volumul 42 din seria de **Opere complete** ale lui V.I. Lenin (noiembrie 1920-martie 1921).

● Cu o prefață de acad. P. Constantinescu-lăși a apărut la Editura Meridiane, în limba franceză, cartea lui Dan Berindei despre **Nicolae Bălcescu**.

● Citeva cărți noi în variata colecție a Editurii științifice «Orizonturi»: **Caratele aurului negru** de ing. S. Rașev; **Vehicule cu pernă de aer** de F. Zăgănescu și C. Teodorescu-Tințea; **Macromoleculele de Aurelian Băltărețu; Flori de piatră** de Marcian Bleahu.

● Vestita **Cazanie** a lui Varlaam, în cunoscuta ediție critică datorată lui J. Byck a fost tipărită la Editura Academiei.

● A apărut, în traducere, cartea lui Robert Dăvezies — **Angolezii** (cuvânt înainte de L. Sărățeanu, Editura politică).

● P. Dephanis și I. Timișaru au întocmit o utilă carte — **Să învățăm stenografia** (după sistemul Duployé) în limba română, franceză și engleză (Editura științifică).

● În colecția de «Mici îndreptare turistice» a Editurii Meridiane a apărut o bună lucrare despre **Litoralul românesc** semnată de Dem. Popescu.

coperta noastră

lat-i pe **Didina Mazu**, pe **lordache** și pe **Nae Girimea**, așa cum arată în versiunea 1966 a comediei «**D-ale carnavalului**» de I.L. Caragiale, la Teatrul «**Lucia Sturdza-Bulandra**». Cei trei eroi sînt interpretați de **RODICA TAPALAGĂ, ȘTEFAN BĂNICĂ și OCTAVIAN COSTESCU**.

Fotografie de S. STEINER

FLACARA. Redacția: București, Piața Ștefănești 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari, din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 20 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poli-grafic „Casa Ștefănești”.

● **Dumbrava minunată**, povestirea pentru copii a lui Mihail Sadoveanu, a apărut într-o nouă ediție în colecția «Biblioteca școlară».

● După filmele cu vestitul comisar de poliție interpretat de Jean Gabin, iată și o carte cu acest personaj — Prima anchetă a lui **Maigret** în colecția «Aventura» a Editurii tineretului.

● A apărut primul volum din seria de **Opere** de F. Dostoievski, serie pe care Editura pentru literatură universală intenționează a o realiza în 11 volume.

● **Doctor Faustus** de Thomas Mann a apărut într-o bună traducere românească datorată lui Eugen Barbu și Andrei Ion Deleanu. Cartea este însoțită de o prefață semnată de I. Ianoși.

● Cuceritoarea carte **Mașinaria universului** a lui Paolo Volponi a apărut recent în colecția «Meridiane» a Editurii pentru literatură universală.

● O bună selecție din scrierile lui I. Kazakov a apărut în românește sub titlul **Adam și Eva**.

● Cartea lui Traugott Stephanovitz **Pictura în ulei** (scurtă introducere) a apărut recent la Editura Meridiane, în traducerea lui Ioan Comșa și cu un corp de concludente reproduceri.

● Acad. Emil Pop publică o instructivă și atrăgătoare carte despre **Grădina botanică din Cluj**. Un text sintetic, o serie de reproduceri bine alese fac ca volumul să fie indispensabil în cunoașterea acestui mare tezaur vegetal al țării noastre. Pe cînd și alte lucrări similare? N-ar fi utilă o serie?

cinema

● **Barbă Rosie**. Cinematografia japoneză este din nou strălucit reprezentată pe ecranele noastre prin opera unuia din cei mai mari cinești contemporani: Akira Kurosawa (Rashomon, Sanjuro). Filmul, ce atinge echilibrul lăuntric al capodoperelor clasice, este o coplesitoare pledoarie, dezvoltată din treaptă în treaptă, pentru un umanism activ, susținut prin fapte. În rolul principal — Toshiro Mifune (Omul cu rișa) care ne obligă și el la calificativul: «unul dintre cei mai mari actori contemporani». Filmul a fost distins la Festivalul de la Veneția din 1965 cu «Premiul San Giorgio» și «Premiul orașului Veneția», iar Toshiro Mifune a dobîndit «Cupa Volpi».

● **Giuseppe la Varșovia**. Stanislaw Lenartowicz este un nume despre care se vorbește în ultima vreme în cinematografia poloneză. Ca regizor al acestui film (și al altora, încă nevăzute la noi) își dovedește înclinația spre un comic străbătut de înepesuri mai grave. Distribuția cuprinde două capete de afiș: Zbigniew Cybulski (Uciagașul și fata, Dragoste neîmplinită, Miine Mexico) și

Elzbieta Czyzewska

Elzbieta Czyzewska (Socul soției sale, Unde-i generalul?, Prima zi de libertate).

● **Ridem cu Stan și Bran**. Titlul se adevărește: această antologie datorată lui Robert Youngson (autor al culegerilor: «Zile de fior și ris», «Cînd comedia era rege», «Virsta de aur a comediilor») ne stîrnete din plin risul. În epoca noastră, de comic mai rafinat, tip Tați sau Etaix, gagurile lui Stan Laurel și Oliver Hardy ne încîntă prin candoarea lor.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Glenn Ford, Maria Schell** (Cimarron), **Paul Newman** (Dulce pasăre a tinerții), **Ingrid Bergman, Anthony Quinn** (Vizita).

● Claude Lelouch, laureatul din acest an al Festivalului de la Cannes, a căutat mai multă vreme două actrițe pentru ultimul său film **A trăi pentru a trăi**. De curînd s-a oprit asupra a două nume: unul celebru — **Annie Girardot** — și ăltul necunoscut — **Candice Bergen**. În privința vedetei masculine nu a șovăit nici un moment: **Yves Montand**.

disc

● «Alo, aici e Stroe!» — cine nu cunoaște acest semnal al vestitelor emisiuni de umor, de la radio, aparținînd artistului emerit N. Stroe (muzică, interpretare și text)? Cupletele sale ne-au înveselit cîteva decenii de-a rîndul, au ajutat la satirizarea vechiului și la stînzarea dispoziției a două generații. Discul cu titlul de mai sus cuprinde numai cîteva din cupletele de mare succes ale repertoriului lui Stroe. Păcat că numai cîteva. E posibil însă ca Electrecordul să-i dedice lui Stroe și un disc mai mare, nu atît de micuț ca cel de față (EDC-734).

● În schimb «Sal'tare taică și noroc!» a avut mai mult... noroc. Aprecierilor monologale ale lui V. Tomazian le-a fost rezervat un disc mai măricel (de 25 cm). Din păcate, ceva din farmecul lor pare că s-a stins. Grea de apreciat care sînt motivele. Poate uzura lor. Le-am ascultat de prea multe ori la radio și la «revistele» din București. Cu prea mulți ani în urmă. Dacă s-ar fi găsit ceva mai nou, succesul discului ar fi fost cu mult mai mare. De pildă cupletul «Nea Vasile și Vico Torriani» se referă la o epocă depășită a cîntăreților de muzică ușoară din import. Bineînțeles, vina nu-i la lui Vasile Tomazian... Posibilitățile artistului sînt cunoscute și apreciate în continuare. Așa că așteptăm alte... discuri cu «Sal'tare taică și noroc!» (EDD-1136).

muzică

● Dirijorul **Mihai Brediceanu** conduce concertul săptămînal al Filarmonicii «George Enescu» (24 și 25 decembrie), concert ce se bucură și de concursul unui distins solist — pianistul sovietic de renume mondial **Iakob Zak**. În program: Haydn — Simfonia 92 (Oxford); Richard Strauss — «Burlasca» pentru pian și orchestră; Paul Constantinescu — suita de balet «Nuntă în Carpați»; Paul Ducas — poemul simfonic «La Perle».

● Concertul orchestrei Radiodifuziunii din 19 decembrie va fi condus de un oaspete de peste hotare: dirijorul **Traian Popescu** din Franța (de origine română, așa cum arată și numele). Vom asculta: Hector Berlioz — Simfonia fantastică; Edward Grieg — Concertul în la minor pentru vioară și orchestră (solist **Corneliu Gheorghiu**); George Enescu — Rapsodia I în la major.

plastică

● Muzeul de artă al Republicii Socialiste România: Expoziția **N. Dărăscu** (1893-1959). Unul dintre cei mai importanți peisagisti români ai primei jumă-

tăți ai acestui veac ne este prezentat într-o amplă retrospectivă care cuprinde cele mai de seamă acuarele și pinze ale pictorului. O autobiografie artistică în culori, un drum care începe sub semnul impresionismului (cărui îi va rămîne fidel cultivîndu-i tehnica și esențele) și al lui Cézanne, căruia îi datorează — ca de altfel toți marii artiști ai secolului nostru — preocuparea pentru construcția formelor și volumelor în culoare. Amplele desfășurări spațiale, tonalitatea generală albastră. Neîntrecut peisagist al pămînturilor dobrogene și mai tîrziu al plaiurilor argeșene, Dărăscu rămîne un mare pictor al fîrmurilor de mare, cu viața lor poetică, îndrăgostit de lagune și bărci surprinse în ipostaza cromatică a diverselor ore, ca în frumoasele peisaje din Veneția, Chioggia, Vilcov, Balcic etc. O expoziție care trebuie văzută.

● **Galeriile de artă** (bd. Magheru 20): **Luna gravurii**. O manifestare artistică pe cale să devină tradițională, dar care n-a primit amploarea cuvenită. Gravura, cu frumusețile ei de lumini și umbră și farmecul ei decorativ, nu cunoaște încă audiența marelui public. 55 de artiști expun circa 100 de lucrări, întrebunțînd aproape toate tehnicile clasice: de la acvafortele cu o mare varietate de raporturi tonale (**Marcel Chirnoagă: «Problema IV», Mircea Olarian: «Cazinoul»** etc.), la acvatintă, gravură în lemn, gravură cu acul (**Geta Brătescu: «Pe teme muzicale», linogravură etc.** pînă la gravura policromă (**Fred Micos: «Luminile orașului»** etc.). Expoziția însumează multe lucrări de o frumusețe incontestabilă (**Gh. Ivancenco: «Nuda», Vasile Pinteș: «Mireasa», Victor Rusu Ciobanu: «Floare», Iuliu Suteu: «Păsări», Francis Deac: «Nunta Zamferei», Agnete Lazăr: «Peisaj» etc., etc., etc.).**

● «National Gallery» din Londra a achiziționat în această lună opera lui Rubens: **Judecata lui Paris**. Tabloul — pînă acum în posesia unei octogenare — nu va fi expus cîtăva vreme, deoarece trebuie restaurat. Prețul cu care a fost cumpărat rămîne deocamdată secret. Cu treizeci de ani în urmă, fostul proprietar al tabloului a plătit pentru el doar 10 șilingi...

teatru

● Spectatorii ieșeni au asistat săptămîna aceasta la o întîlnire omagială între Teatrele Naționale din țară cu ocazia aniversării a 150 de ani de la premiera primului spectacol teatral în limba română cu **Mirtil și Hloe** de Gh. Asachi. Teatrul Național din Iași a prezentat premiera **Despot Vodă** de V. Alexandri (regia Crin Teodorescu, protagonist C. Dinulescu) și reluările: **Căruța cu paiațe** de Mircea Ștefănescu (regia N. Al. Toscani, protagonist Șt. Dănciulescu) și **Becket** de Anouilh (regia Sorana Coroamă, în rolurile principale T. Vilcu și Ion Omescu). Teatrul Național din București a prezentat **O scrisoare pierdută** de I.L. Caragiale, **Vlaicu Vodă** de Al. Davila și **Moartea unui artist** de Horia Lovinescu; iar cel din Craiova: **Viforul** de B. Delavrancea — premieră (regia Călin Florian, protagonist Ion Pavlescu) și **Othello** de W. Shakespeare. Teatrul Național din Cluj are în repertoriu **Ifigenia în Aulida** de Euripide (regia Vlad Mugur, cu Silvia Popovici) și o premieră originală pe țară: **Vara imposibilei iubiri** de D.R. Popescu.

● Noi interpreți în **O scrisoare pierdută** la Teatrul Național din București, două compoziții remarcabile: **Mihai Fotino** (Dandanache) și **Dem Rădulescu** (Cașevencu).

● **Victor Eftimiș** și **Tudor Mușatescu**, scriitori reprezentativi pentru dramaturgia românească, au fost înfățișați recent în premieră la două teatre din provincie: **Omul care a văzut moartea**

Maria Rotaru

(Timișoara) și «...Escu» (la Baia Mare). Pe cînd una din comediile acestor autori și pe o scenă din Capitală!

● **Ion Henter**, bun actor de compoziție, vîndînd mereu o minuțioasă finisare a rolurilor interpretate, este remarcabil în rolul postelnicului **Andronache Tuzluc** (rol deținut la premieră de **Niki Atanasiu**) din **Dinu Păturică**.

● **Eugen Barbu** dramaturg. Piesa sa pamflet, frescă socială cu bogată paletă de tonalități, **Să nu-ți faci prăvălie cu scară**, a fost reprezentată la Teatrul de stat din Brașov în regia lui Ernest Bann și scenografia **Cristinei Urdea**.

● **Salom Aș** (cunoscut ca romancier și dramaturg de amplă analiză socială) este jucat pe scena Teatrului evreiesc cu piesa **Blazonul** — sacrii împotriva parvenitismului. Regia **Iso Schapira**, muzica, inspirată, aparține lui **N. Schwartzmann**. Bune interpretări: **Monn Grün, Mano Rippeil, R. Heller-Schapira, C. Marcovici**.

televiziune

Caterina Valente

Duminică 25 decembrie. O demonstrație de patină artistică — manifestare sportivă mult apreciată de public (17.00) ● **Duminicalul** magazin de varietăți (18.00) ● Pe gustul telespectatorilor: populara emisiune «T.V.-111» (19.20) ● **Soli ai Casei** de cultură din Oradea ne vor prezenta cîteva cîntece și romaneț din **Tara Crișului** (19.45) ● O emisiune muzical-districativă «De la debut și pînă astăzi...» (20.15) ● Un film cu apreciați actriță și cîntăreață **Caterina Valente: «Albă-ca-Zăpada și cei șapte saltimbanci»** (21.15) ● O solistă de muzică ușoară din lugoslaurilor — **Visnia Korbar** — invitată a studiourilor T.V.

Marti 27 decembrie. Se reia ciclul «Pagini din istoria filmului în România» în colaborare cu Arhiva națională de filme (19.30) ● O electronică economică (19.50) ● În cadrul Festivalului Teatrelor Naționale vom vedea piesa «**Matei Millo** (Căruța cu paiațe)» de **Mircea Ștefănescu** în interpretarea colectivului Teatrului Național «**Vasile Alexandri**» din Iași (20.15).

Miercuri 28 decembrie. Emisiunea de știință programată tema «**Realizări ale cercetării științifice românești contemporane**» (19.45) ● În cadrul unei emisiuni intitulate «**Din comoara tradițiilor strămoșești**» ne sînt evocate vechi obiceiuri folclorice (20.30) ● Realizarea de succes a studioului «**București**», filmul «**Răscolul**» (21.00).

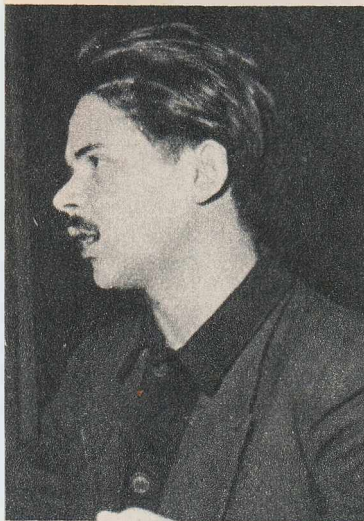
Joi 29 decembrie. A doua emisiune din ciclul «**Mulț și dulce și frumoasă...**» va fi prezentată de conf. dr. **Florica Dimitrescu** (19.30) ● O emisiune de miniaturi folclorice (19.40) ● Un nume nou în muzica ușoară: **Liviu Stoichescu** (20.10) ● Din nou teatru (Festivalul Teatrelor Naționale): vom vedea «**Viforul**» de **Barbu Ștefănescu-Delavrancea**, în interpretarea colectivului Naționalului craiovean (20.25).

Vineri 30 decembrie. În colaborare cu Consiliul organizației pionierilor din București, micul ecran ne prezintă un spectacol intitulat «**Pionierii cîntă patria**» (18.30) ● O emisiune lirică închinată aniversării republicii (19.20) ● **Rubrica «Debuturi»** își face bilanțul pe 1966 prezentîndu-ne cîteva dintre cei mai buni solisti de muzică populară ușoară și clasică (19.30) ● **Rubrica «Avanpremieră»** anticipează revelionul 1967 (21.15) ● **Ansamblul de cîntece și dansuri al U.T.C.**, recent distins cu un înalt ordin, ne prezintă spectacolul «**Sărbătoare și cîntec**» (21.45).

Sîmbătă 31 decembrie. DE LA ORA 22.00 PÎNĂ ÎN JURUL OREI 5.00: PROGRAM SPECIAL DE REVELION.

labiș

Puțini scriitori izbutesc într-un timp atât de scurt să se impună memoriei cititorilor și să-și înscrie numele pe orbita nemuririi ca Nicolae Labiș. Să devină, ca el, simbol al unei epoci, al unui mod de a gândi, de a simți, de a transfigura, pilduitor și reprezentativ. În câțiva ani de existență publicistică (frință tragică când poetul abia împlinise 21 de primăveri) și-a afirmat o personalitate și un stil cu insemne ce-l diferențiază net de alți confrăți, aducând în literatura noastră de acum un deceniu imaginea proaspătă și tulburătoare a artistului dăruit, pentru care viața e luptă, zbor, entuziasm, încredere în idealurile cele mai luminoase ale omenirii, iar poe-

zia e cântec, îndemn, participare, metaforă a sensibilității esențializate, a ideii de fier, de ardere neîntreruptă, de canoare, de vis, de tinerețe descătușată și dezlănțuită, de energie, de vitalitate debordantă, expresie a setei de cunoaștere, de înălțimi și de împlinire, de depășire a condiției comune, a banalului, informului, convenționalului și mărginitului. Titlurile celor două plachete ale sale (*Primele iubiri* și *Lupta cu inerția*) capătă, în acest context, valori programatice, desenând sensurile fundamentale ale unei viziuni adânc umaniste. Scriitor comunist, deci angajat, Labiș a fost cîntărețul-rapsod al dragostei adolescente, al dezalienării, al pădurilor moldovene, al căprioarelor și al albatrosului, al Mioriței și al meșterului Manole, al partidului și al patriei, al timpului și al spațiului istoric, un militant. Prin el poezia românească postbelică atinge o culme și deschide lirismului contemporan perspective de incontestabilă noutate, orientându-se spre poemul cu adânci implicații etice, dezbătînd cu ascuțime probleme legate de condiția omului contemporan, supus determinărilor obiective. Dornic să evadeze însă din cușca oricărei forme de înrobire, pentru a-și regăsi esența, Nicolae Labiș a dat visului său încărcături de răscolitoare rezonanțe. Dispărut fizic acum zece ani, într-o zi de decembrie pluvios, el rămîne prezent în posteritate prin poezia sa — parte din eternitatea însăși.

Aurel MARTIN

magazine sătești

Pentru a răspunde cerințelor necesare crescînde ale populației rurale în ceea ce privește aprovizionarea cu produse de uz larg, alimentară etc., într-un sortiment cât mai variat, într-o serie de sate și comune s-au construit noi magazine.

Printre numeroasele asemenea unități intrate de curînd în funcțiune amintim magazinul universal din comuna Livada, regiunea Maramureș. Acest magazin, format din parter și un etaj, are raioane de textile și îmbrăcăminte, alimentară, o braserie confortabilă, fiind cel de-al 14-lea obiectiv de acest gen dat în folosință în Țara Oașului în ultimii ani.

Un modern complex comercial a început să funcționeze și în comuna Belinț, raionul Lugoj, reg. Banat, care are la parter un raion alimentară și un bufet-restaurant, iar la etaj sectoare de textile și confecții, încălțăminte, tricotate.

Pe lângă alte unități care au fost înființate în anul acesta în raionul Lugoj, cum sînt cele din Blajova, Cadar, Duboz, sînt în curs de construcție magazine și în comunele Pădureni, Bara, Jabăr și Honorici.

În anul acesta într-o serie de sate din regiunea Argeș s-au construit unități de alimentație publică, menite să pună la dispoziția consumatorilor din mediul rural produse de cofetărie, preparate culinare, băuturi etc. Pe lângă cele 10 unități de acest fel intrate în funcțiune în acest an, în prezent se mai construiesc asemenea unități în raioanele Slătina, Pitești, Drăgășani.

De precizat că, de la începutul anului și pînă în cea de-a doua decadă a lunii noiembrie a.c., în unitățile sătești de alimentație publică din regiunea Argeș valoarea mărfurilor desfăcute s-a ridicat la suma de 173 milioane lei.

noi așezări rurale electrificate

Pînă la sfîrșitul acestui an urmează a fi electrificate peste 900 așezări rurale, dintre care, pînă în prezent, peste 700 sate primesc deja energie electrică. În raioanele Horezu și Vlcea din regiunea Argeș au fost electrificate nu demult încă 10 sate, printre acestea numărîndu-se și Glăvești, Bîrzești, Teiuș, Bonciu. Tot în regiunea Argeș se fac lucrări de modernizare a rețelei electrice, instalîndu-se posturi de transformare de 250 kv la Ostroveni, Jibla Nouă, Mateești și Horezu.

Și în alte regiuni se lucrează la electrificarea satelor. Astfel, în raionul Botoșani, regiunea Suceava, o rețea de 15 kv, în curs de construcție, va asigura cu energie electrică satele Lunca, Gulița, Todireni și Iurești-Cernești.

De asemenea, în regiunea Ploiești, printre altele, s-a realizat pînă în luna octombrie, inclusiv, electrificarea a peste 30 sate din raionul Cîmpina, iar în regiunea Brașov a început construcția liniei de înaltă tensiune de 20 kv Bran-Fundata, prin a cărei intrare în funcțiune, la începutul anului 1967, se creează posibilitatea electrificării unor așezări rurale ce se găsesc la o altitudine de peste 1 000 m.

În raionul Huedin, regiunea Cluj, au fost electrificate 76% din sate și — prin munca susținută desfășurată de lucrătorii din acest domeniu, sprijiniți de comitetele executive ale sfaturilor populare comunale, de deputații și cetățenii comune-

La Păltiniș - Sibiu, prima zăpadă.

lor — s-a reușit ca, încă în cursul acestui an, să se electrifice sate ce erau prevăzute pentru anul 1967, creîndu-se astfel posibilitatea ca pînă în

anul 1970 electrificarea așezărilor rurale din întregul raion să fie terminată.

G.B. RĂSCHIP

arheologie

Arheologii Gh. Diaconu, de la Institutul de arheologie al Academiei, și prof. N. Simache, directorul Muzeului regional de istorie din Ploiești, care conduc de zece ani cercetările arheologice de la Tirgșoru Vechi, au făcut recent două descoperiri deosebit de interesante. Extinzînd în 1966 săpăturile de-o parte și de alta a pîrului Leat (la 13 km de Ploiești), au descoperit noi urme de locuințe ale unei populații daco-romane din secolele V-VII e.n. Materialul

găsit confirmă indubitabil acest lucru. E vorba de vetre cu caracteristici autohtone (dacice), așa-numitele pietrare, și de fragmente sau vase întregi din lut, de tradiție romană provincială.

Săpăturile au continuat și în locul unde anul trecut fusese identificat un castru roman. Cu acest prilej s-a ajuns la concluzia că acest castru a aparținut legiunii a 11-a Claudia Pia Fidelis. Urmele construcției principale a castrului, descoperite

aici, aparțin termelor militare (o parte din bazinul acestor băi, canale din olane pentru aducerea apei etc.).

Prin această descoperire se confirmă prezența în secolul II e.n. în această parte a țării a încă unei așezări militare care completează rețeaua de castru romane ce aveau sarcina să asigure marelui drum care lega Moesia Inferioară cu Dacia Traiană, drum care trecea pe Valea Teleajenului, în apropierea castrului de la Tirgșor.

meșterul ceramicii de kuty

O casă în stil bucovinean, cu cerdac și gâstrela la ferestre, adăpostește atelierul modest al unui meșter unic în țara noastră, olarul în ceramică de Kuty, **Constantin Colibaba**. El a învățat meșteșugul de la tatăl său, Ion Colibaba, și el olar vestit, unul din pușinii cunoscuți ai acestei arte.

Realizată pentru prima oară la începutul secolului al XVIII-lea de un grup de meșteri olari suceveni din caolinul alb descoperit în localitatea galițiană Kuty, de unde i se trage și numele, această ceramică reprezintă o artă bucovineană de o autenticitate pură, deosebindu-se atât de ceramica neagră de Marginea, de aceea de Oboga, ca și de cea flamandă, spaniolă sau cretană.

Meritul meșterului Colibaba constă nu numai în păstrarea ei ca formă și colorit — și, în consecință, salvarea ei de la dispariție — dar și în faptul că, prin noi modele cu specific și tradiție bucovineană, i-a dat o

strălucire nouă, de o mare valoare artistică. Ca elemente noi au apărut pe ornamentația srachinilor, ulcioarelor și ploștelor figura voievodului Ștefan cel Mare, stema Moldovei, zimbri, cerbi, căprioare, ca și ilustrații stilizate din basme și fabele.

Valoarea coloristică a cera-

micii lui Colibaba a rămas aceeași ca acum două secole. Galbenul strălucitor, cu nuanțe aurii, verdele intens, metalic, ca și maroul pămîntiu nu prezintă nici o deosebire față de obiectele de Kuty confecționate în secolele XVIII și XIX.

F. MICHITOVICI

Interpreții piesei «Căruța cu paiate» au poposit o clipă în somptuosul foaier al teatrului ieșean. Îi puteți recunoaște pe artistul emerit Ștefan Dăncineșcu (în rolul lui Matei Millo), pe Cornelia Gheorghiu și Neculai Veniaș.

Pe scenele teatrului românesc, capodoperele dramaturgiei universale și-au găsit de atâtea ori o interpretare strălucită. Valorificarea scenică a lucrărilor dramatice consacrate de-a lungul timpului s-a înscris ca un punct de onoare în tradiția teatrului nostru. În fotografia din pagina 5: o scenă din «Ifigenia în Aulida» de Euripide, spectacol al Teatrului Național din Cluj, ce se reprezintă în cadrul manifestărilor de la Iași, prilejuate de sărbătorirea celor 150 de ani de teatru românesc.

sîmbătă 27 decembrie 1816, pe scena ieșeană, prima replică în limba română

de acad. Victor EFTIMIU

ЛАПЕИРУС

ДРАМА СЕРИЕ КУ КЪНТИЦЕ

ПРЕДУКРАТЪ ДЕ ПЕ АЛУИ

КОЦЕВСКЕ

ДЕ

АГА, Г. АСАКП,

III. Филмизатор, ф. 26 Февр. 1857, репрезентация на Театруа дин Еши, де Елений Консерваторияти Филармоник-Драматик.

În 1836 ia ființă la Iași «Conservatorul filarmonic-dramatic» condus tot de Asachi, iar din februarie 1837 începe șirul neîntrerupt al reprezentațiilor Teatrului Național din Iași cu piesele «Lapeirus» (La Pérouse) și «Văduva vicleană».

1852

КІРІЦА ІН ПРОВІНЦІЕ.

КОМЕДИЕ КУ КЪНТИЦЕ ДУ 2 АКТИ

В: Александри.

Reprezentata de Teatrul Național din Iași an 1852

Printre personajele create la Iași de Matei Millo este și nemuritoarea «Chiriță în provincie» (1852), a cărei pagină de titlu cuprinde și distribuția rolurilor.

Piesa lui Millo «Baba Hircă», alături de piesele lui Alecsandri și Caragiale, se joacă mereu, alcătuind un adevărat «repertoriu permanent». Iată un afiș pentru «Baba Hircă», din anul 1889.

TEATRU NAȚIONAL

Sala Pastia (Hotel Român)

Societatea Dramatică

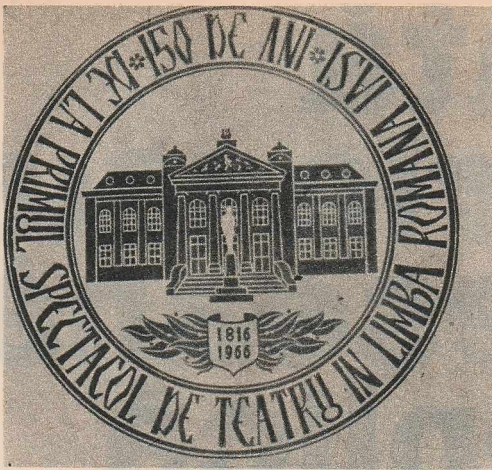
Dimineața în 1 Ianuarie 1889

cu va juca

BABA HIRCA

DISTRIBUȚIUNEA

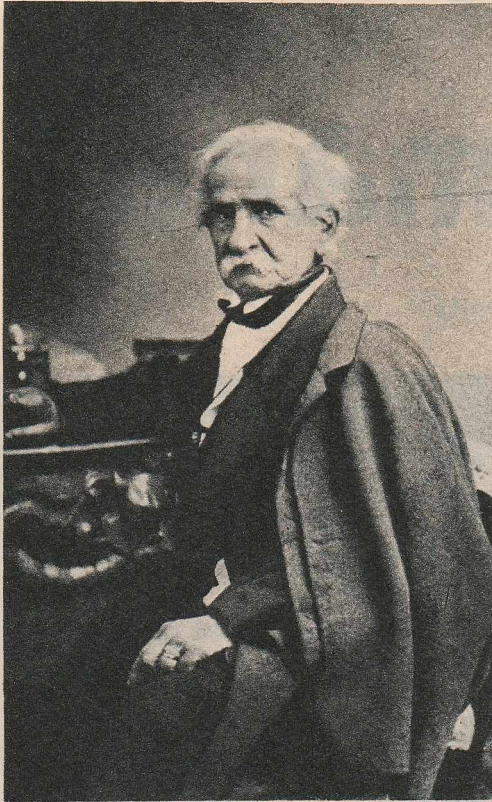
LA ÎNCEPUT A FOST TEATRUL...

Cu cincizeci de ani înainte de înființarea Academiei Române s-au pus temeliile unei alte puternice instituții, lăcaș al graiului, al spiritului și artei noastre naționale: teatrul. Actul a fost consacrat prin cea dintâi reprezentație teatrală în limba țării, inițiativă care a însemnat începutul unui foarte important capitol din istoria sufletească a românismului. E vorba de spectacolul jucat în seara de sâmbătă 27 decembrie 1816, la Iași, cu pastorală «Mirtil și Hloe», un act dramatic adaptat și pus în scenă de Gh. Asachi, după versiunea germană a elvețianului Salomon Gessner, versiune împrumutată la rîndul ei de la francezul Jean Pierre Claris de Florian.

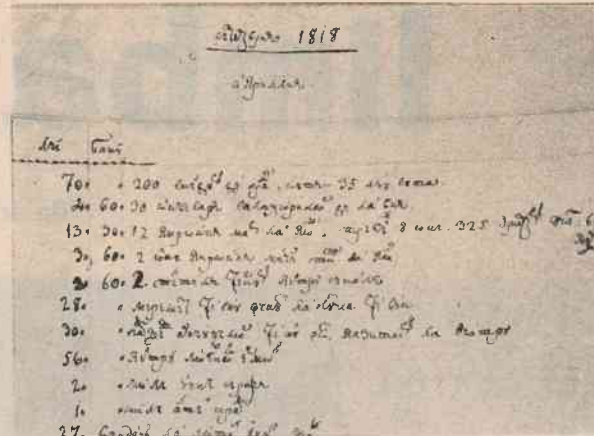
Doctor în filozofie de la Lemberg, inginer și arhitect, apoi student în matematici la Viena, pictor la Roma, poet în limba italiană, Gh. Asachi, om umblat în lume, posedînd o vastă cultură, a pus toate bogatele sale daruri în slujba

toate mijloacele — carte, ziar, revistă, discursuri — i-au elogiât ființa și au căutat s-o impună contemporanilor. Una din tribunele cele mai înalte, calea cea mai vastă și frecventată li s-a părut pe drept cuvînt aceea a teatrului. Gheorghe Asachi a fost primul animator al dialogului românesc, încumetîndu-se să promoveze viața scenică a unui popor tînăr care nu-și încercase încă forțele pe această arenă și care, mai tîrziu, a făcut din teatru una dintre cele mai prestigioase avuții spirituale ale națiunii. În acea sîmbătă de decembrie, spectacolul cu «Mirtil și Hloe» a fost primit cu multă emoție, urmărit cu ochii înlăcrimați de către cei ce-și vedeau începutul de împlinire al visului ridicării acestui popor și a limbii lor ținute în obidă atît amar de vreme.

Asachi a închinat patru decenii acestei propășiri artistice, activînd și pe terenul pedagogiei, al ziaristicii, al bele-artelor: el a fost ajutat în opera sa de personalități marcante ale epocii, printre care mitropolitul Veniamin Costache, Alexandru

Cărturarului Gheorghe Asachi îi revine meritul de a fi inițiat acea întreprindere «pe atunci sumeată», de a face «o breșă în streinomanie» și de a fi organizat prima reprezentație în care «limba patriei către inimi patriotice» se îndreaptă.

Activitatea teatrală a continuat la Iași chiar și după înăbușirea inițiativei lui Asachi. Dovada, între altele, această listă de cheltuieli pentru spectacole, datînd din 1818.

patriei, luptînd împotriva înstrăinării de popor a păturii culte și a influenței covârșitoare a limbilor greacă și franceză. «Însă limba cea română/ Se vorbește doar la stîna»... Cam aceasta era părerea protipendadei vremii despre graiul moștenit de la strămoși, căruiu poporul îi păstra toate frumusețile. Din fericire însă au existat și-n boierime oameni luminați, cu dragoste de această limbă. Acești exponenți ai năzuințelor naționale și-au mărturisit fătîș revendicările lor întru gloria bătrînului grai și, prin

Actorul care susține repertoriul original, dînd o strălucită întrupare tipurilor lui Alecsandri, este Matei Millo.

Beldiman, traducător de piese clasice, și Constantin Ghica, amfitrionul în casa căruia s-a improvisat primul teatru ieșean.

...ȘI PE SCENA DE LA CIȘMEAUA ROȘIE

Paralel cu activitatea ieșeană a lui Gheorghe Asachi vom însemna încercările merituose ale lui Gheorghe Lazăr, venit de la Avrig, de lîngă Sibiu, și care a fost marele animator cultural al Munteniei de-acum un secol și jumătate.

Asachi a ales piesa ce urma a fi reprezentată, tot el a tradus-o, i-a îndrumat pe interpreți și a conceput decorația scenei. Acest desen are semnificația unei veritabile schițe de decor, prima din istoria teatrului nostru.

Statuia lui se ridică în fața Universității din București, simbol al recunoștinței pe care o poartă poporul român acestui mare dascăl. Dacă «Mirtii și Hloe» s-a jucat la Iași de către actori amatori, primul spectacol profesionist în limba română a fost realizat în cetatea lui Bucur de către elevii lui Gheorghe Lazăr, cel care a întemeiat și înția școală superioară românească, învățământul în limba națională fiind, până la el, o simplă anexă a claselor grecești.

Domnița Ralu, fiica gospodarului Ion Caragea, pune temelile unui local de teatru destinat dramaturgiei în limba elenă, vestitul teatru de la Cișmeaua Roșie, pe locul unde se află azi un magazin de pinzeturi, la colțul Căii Victoriei cu strada Nufurilor. Dar domnitorul Caragea fiind nevoit să-și lase tronul și să părăsească țara, planurile acelei tinere femei îndrăgostite de artă nu s-au putut îndeplini pînă la capăt. Domnița Ralu a avut însă meritul de a trimite pe viitorul actor Aristia să învețe arta dramatică la Paris, cu marele Talma.

Mai tîrziu, Iancu Văcărescu a preluat direcția teatrului de la Cișmeaua Roșie. Om cultivat, călătorit prin țări străine unde a asistat la reprezentații teatrale, el scrie «Prologul» care inaugurează, în 1819, spectacolele românești la teatru înființat de domnița Ralu pentru trupele grecești.

O pleiadă de mari actori înstelează firmamentul scenei autohtone. O națiune avînd tradiții dramatice doar în domeniul spectacolului popular se face capabilă să dea, spontan, corifei de prim ordin, care s-au dovedit și mai tîrziu că pot sta cu cinste alături de cei mai de seamă fruntași ai rampei din țările cu trecut artistic secular, dacă nu milenar. Să reamintim doar cîteva nume ilustre: Mihail Pascaly și Matei Millo, apoi Costache Caragiale, urmași ai aceluși merituos Aristia, profesor de declamație și traducător al «Alzirei» lui Voltaire și al altor opere din literatura universală. Numeroasele traduceri făcute atunci

În 1896 sînt comandate la Viena niște draperii-decoruri pentru a încadra feeriile jucate mult pe atunci pe scena ieșeană. După cum se vede, ele pot încă crea un cadru atrăgător și pentru actorii de azi ai Naționalului.

În stagiunea 1888-1889 revine pe scena ieșeană și marea actriță Aristizza Romanescu.

și-au avut rostul bine determinat în pregătirea dramaturgilor care urmau să apară. Ele au creat un dialog dramatic, au mlădiat limba, i-au dat claritate și muzicalitate, au pregătit-o să îmbrace gânduri și sentimente alese.

UN DEBUTANT ÎN «PIATRA TEIULUI»

Să notăm că la primele spectacole în limba română jucate la Iași și-au dat concursul niște tineri diletanți care au devenit mai tîrziu fruntași ai vieții noas-

Celebra Aglae Pruteanu, continuatoarea Aristizzei, una dintre gloriile Naționalului din Iași între 1886 și 1930.

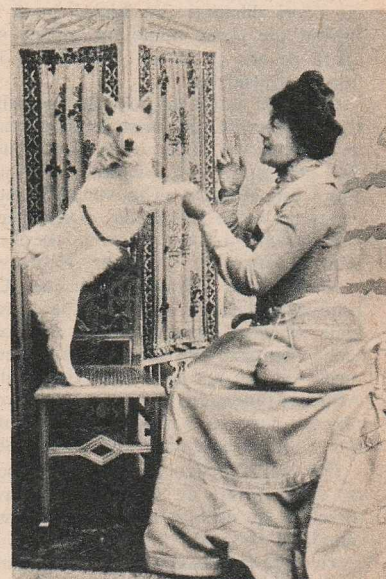
tre culturale și politice — Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Costache Negri... În vreme ce la București societatea «Filarmonica» își inaugura activitatea, la Iași se reprezenta drama istorică «Dragoș, întiiul domn al Moldovei», al cărei text, nefiind publicat, a scăpat istoriografilor dramaturgiei noastre. Autorul acestei lucrări patriotice este tot neobositul Gheorghe Asachi, care a mai pus în scenă, la un conac boieresc, de față fiind și mitropolitul Veniamin Costache, o mică piesă numită «Piatra teiului» și-n care un rol de bătrîn era jucat

Nottara (în fotografie în rolul lui Don Salluste) este aproape nelipsit în fiecare stagiune de pe scena Iașului.

de foarte tînărul Matei Millo, pe atunci încă elev. Matei Millo scrisese și el, nu demult, o piesetă cu cîtece în limba română, «Serbarea militară». Acestea au fost debuturile teatrale ale celui care a devenit cu vremea cel mai important personaj al teatrului moldovenesc, apoi al celui bucureștean, apoi un călător prin țară fără odihnă, producîndu-se cu mare succes în toate provinciile românești.

Fiu de boiernași scăpătați, Matei Millo avea o mare pasiune pentru teatru, o profundă încredere în propriul său viitor.

Iată-o și pe marea actriță Agatha Bîrsescu, într-o fotografie ce o reprezintă în afara scenei.

Colaborarea lui de mai tîrziu cu Vasile Alecsandri, despre care se poate spune că este creatorul dramaturgiei noastre, a dat minunate roade, însemnînd epoca cea mai glorioasă a teatrului românesc.

CU ZECE GALBENI ÎMPRUMUTAȚI

Și iată că, în 1838, sosește la Iași, venind din București, Costache Caragiale

(Continuare în pag. 8)

care, actor și autor dramatic, nu mai avea nici un rost în capitala Valahiei, unde societatea «Filarmonica», al cărui membru fusese, nu mai activa.

Tinăr — n-avea decât douăzeci și trei de ani — plin de iluzii, Costache Caragiale bate în zadar la toate ușile. Pleacă la Botoșani cu zece galbeni împrumutați de la un om de treabă și improvizează o trupă cu care joacă vreme de trei luni, recoltând un neașteptat succes și făcându-i pe ieșeni să se rușineze de izbînda într-un orășel de provincie a unui om pe care ei n-au știut să-l folosească. Printre piesele reprezentate la Botoșani de Costache Caragiale găsim o altă dramă istorică a lui Asachi, «Ștefan cel Mare».

Or mai existînd pe undeva încercările acestor însufleșiți poeți dramatici de a reinvia un trecut plin de eroism?

La 18 martie 1840 guvernul încredințează direcția Teatrului Național și a celui francez, care avea o trupă permanentă în capitala Moldovei, tinărului Vasile Alecsandri (21 de ani), lui Mihail Kogălniceanu (23 de ani) și lui Costache Negruzzi (32 de ani). Costache Caragiale e numit supraveghetor tehnic al viitoarei trupe românești, pe care o alcătuiește cu tineri diletanți din lumea bună a Iașilor, ale căror nume nu trebuie să apară pe afiș ca să nu-i facă de ris în fața protipendadei.

Cu acești actori improvizați Costache Caragiale reprezintă piese scrise special de către cei trei directori, ale căror texte, din nefericire, s-au pierdut: «Farmazonul din Hirău», «Cinovnicul și modista» de Vasile Alecsandri, «Orbul fericit» de Mihail Kogălniceanu, «Bochet, tatăl și fiul» de Costache Negruzzi.

Mare succes întîmpină și drama «Ce produce disprețul» de Costache Caragiale, «Elevul conservatorului» de Costache Negruzzi, «Înșelătorul înșelat», comedie într-un act de Vasile Alecsandri. Afluența publicului ieșean la piesele românești face să scadă vădit interesul față de reprezentațiile trupei francezești.

Dar nici colectivul românesc nu calcă pe roze: lipsiți de subvenții, cei trei directori își declină în cele din urmă mandatul mai ales că actorii pe care îi recrutaseră erau mai mult decât mediocri, necunoscînd nici măcar abecedarul artei scenice.

INCEPÎND CU «IORGU DE LA SADAGURA»

Dar Alecsandri continuă să scrie teatru. Tinărul autor (avea pe atunci 25 de ani), încurajat de succesul «Cuconului Iorgu de la Sadagura», și paralel cu activitatea-i lirică și social-politică, în așteptarea, poate în pregătirea revoluției de la 1848, dă la iveală o mulțime de cântonete, scenete comice, adaptări, vodeviluri, ca să-și încununeze cariera cu cele trei capodopere ale poeziei dramatice românești: «Fintîna Blanduziei», «Despot Vodă», «Ovidiu».

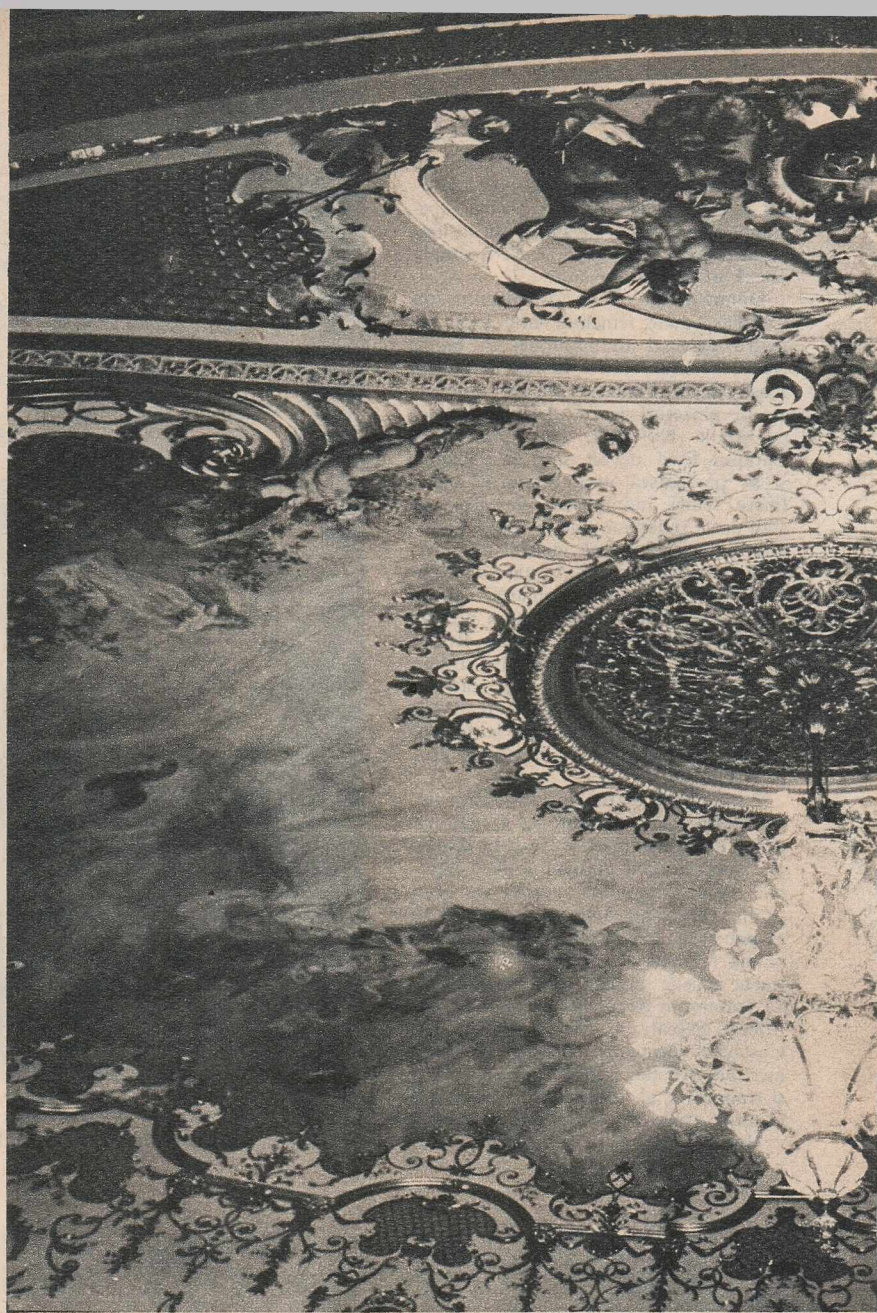
În prima parte a activității sale Vasile Alecsandri e ajutat de vechiul său prieten, actorul de mare talent și prestigiu, inter-

pretul său favorit, Matei Millo, autor el însuși, care colaborează cu bardul de la Mircești la consolidarea teatrului românesc, înfiripat și maturizat în puțini ani.

Pe drept cuvînt mîndri de exponentul lor național, moldovenii și-au arătat din plin admirația, respectul și recunoștința pentru cel mai important personaj al culturii lor. Edificiul Teatrului Național din Iași, renovat în anii puterii populare, unul dintre cele mai frumoase din țară, poartă numele lui Vasile Alecsandri, a cărui făptură pămînteană e imortalizată în statuia din fața clădirii.

De cîteva decenii Teatrul Național din Iași stă cu cinste — alături de cele din București, Cluj și din Craiova — în fruntea mișcării noastre dramatice. Actorii de mîna-ntii l-au ilustrat. Cei de azi urmează pilda glorioșilor înaintași. Regizori și interpreți talentați se întrec să înfățișeze publicului tot mai exigent spectacole alese, bine studiate, bine jucate.

Alături de cele patru teatre naționale (din București, Iași, Cluj și Craiova) fîițează azi în întreaga țară numeroase teatre, fiecare cu nota lui caracteristică, mărturisind saltul imens care s-a făcut din ziua cînd Gheorghe Asachi monta «Mirtii și Hloe» pînă-n anii de mari împliniri ai Republicii Socialiste România...

«Apus de soare» de B. Delavrancea la Teatrul Național «I.L. Caragiale» din București.

Un moment scenic din piesa «Șeful sectorului suflete» de Al. Mirodan, reprezentată la Teatrul Național din Iași.

de ce râzi,
omule?

de Eugen FRUNZĂ

Oamenii nu numai că știu să râdă, dar le și place. Și e bine așa. Îmi pare că risul ne adaugă un plus de frumusețe, pentru că e ipostaza poate cea mai pură și nealterată. Pe de altă parte risul e un foarte bun tovarăș de societate, un liant, un stimulent al amicitiei, un tonic. E și o armă teribilă, atunci când vrea să fie ca atare.

Dar mă gândesc acum la un alt soi de ris, destul de regretabil uneori, sau chiar nociv. Asistând aseară la un spectacol de teatru, m-am întrebat de-a lungul a două ore și jumătate de ce vecinul meu de scaun râdea atât de copios tocmai în momentele care mi se păreau extrem de triste. Și nu numai el. Numeroși spectatori savurau niște replici și gesturi pasămite «vesele», dar de fapt sub orice critică.

În ansamblu spectacolul nu era prost. Avea chiar destul comic de bună calitate, scene ingenioase, inteligente. Motive de ris nu lipseau de loc. Și râdeau cu toții (ierțe-mi-se tentativa de umor)... cu toată seriozitatea. Dar mă întreb și acum: de ce tocmai acolo unde autorul a introdus grosolăniile, și chiar mai mult decât atât, vecinul meu râdea cu hohote? De ce tocmai acolo unde regia, îndeobște merituoasă și cu bună fantezie, a dat dovadă de un gust cu totul îndoielnic vecinul meu se topea de ris?

Cele mai euforice pentru spectatorul cu pricina se dovedeau momentele când textul era voit cacofonic, ca de pildă (citez numai din obligația de a demonstra și fără aproximație în ce privește cacofonia propriuzisă): «Ce faci, domnișoară?» La care dumezii răspunde candid: «Nu mă vezi că cînt?!...» Sau — în altă parte — nu știu ce calambur în legătură cu ieșirea personajului... prin fund. Sau (aici e vorba de contribuția regiei) o spadă pe care unul din eroi i-o înfige altuia într-un anume punct, răsucind-o stăruitor...

Asemenea căderi penibile ale textului sau ale regiei nu erau multe în spectacolul respectiv. Restul mi s-a părut nostim, interesant, bine făcut și merită aplauze sincere. Și totuși, sau poate tocmai de aceea, nu-l înțeleg pe vecinul meu de scaun care râdea la superlativ acolo unde, în cel mai bun caz, se cuvenea să zîmbească trist și cu discreție!

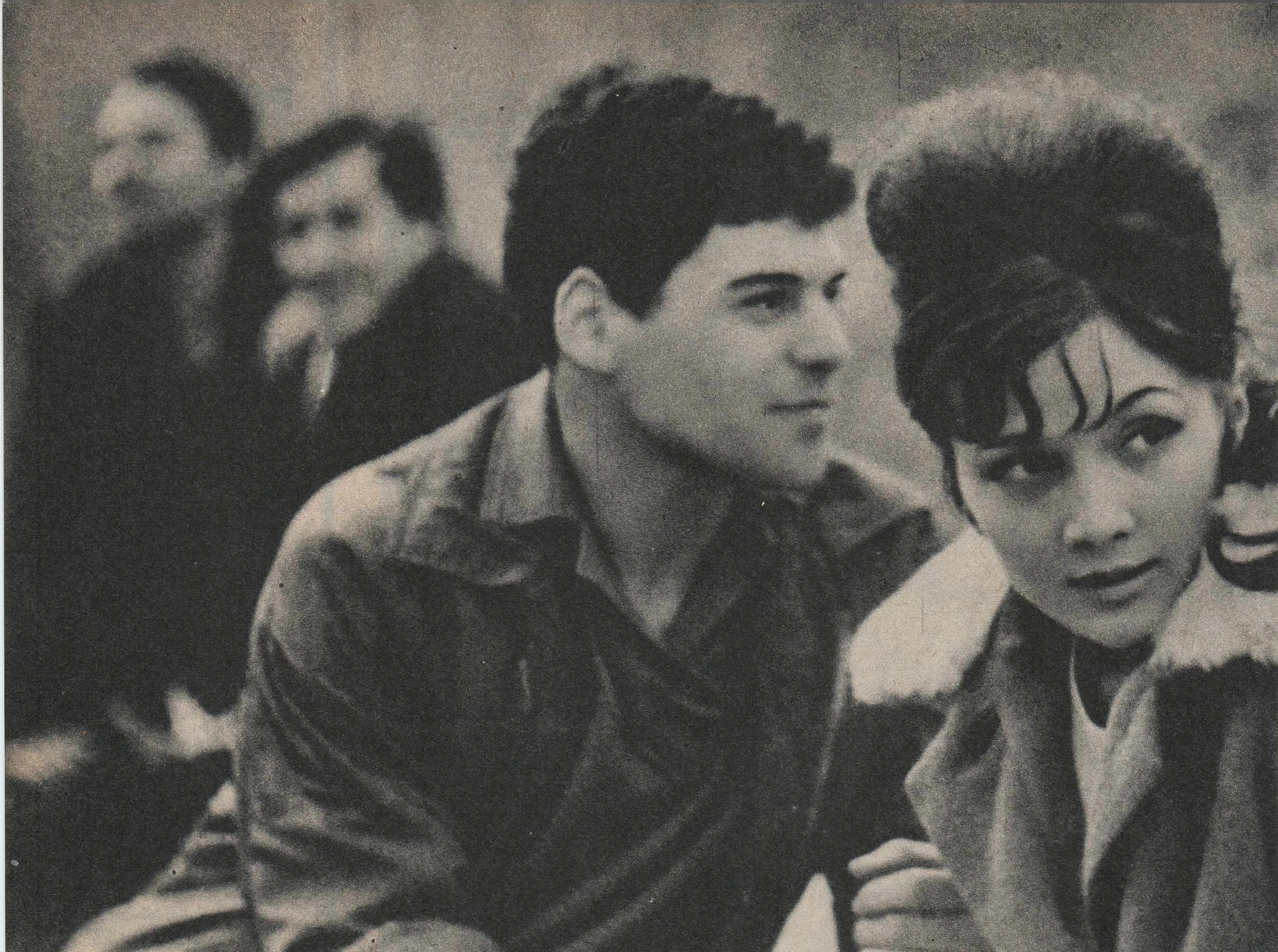
Vreau să mă explic. Nimănu-i nu i-ar trece prin gând să stabilească un normativ al risului. Ar fi o monstruoasă. Rîd oamenii cînd și cum le vine; treaba lor. Mă gândesc însă că spectatorul, prin simpla lui prezență de o seară la teatru, își asumă automat și rolul de critic, de judecător, iar risul și aplauzele lui ar trebui să exprime de fapt mai mult decât frenesia de o clipă, care nu alege, nu judecă, se naște foarte ușor — chiar și prin ineptii absolute — și moare numaidecît de rușine. Aș opina deci pentru mai multă responsabilitate a risului atunci cînd e vorba de confruntarea spectatorului cu scena. Altminteri ar însemna să confundăm arta cu niște biete bancuri stupide și scabroase.

Plafonul pictat și împodobit cu sculpturi aurite, una din mîndriile Naționalului ieșean.

Scenă din spectacolul «Omul cu mirtoaga» de G. Ciprian (Teatrul Național din Craiova).

la masa rotundă: adolescența

AU PARTICIPAT:

- conf. univ. dr. Ursula SCHIOPU
- dr. docent Traian HERSENI
- conf. univ. dr. Paul POPESCU-NEVEANU
- C. PĂUNESCU, șef de sector la Institutul de cercetări pedagogice

Adolescența, această vîrstă-enigmă despre care s-au scris milioane de pagini și, fără îndoială, se vor mai scrie încă multe altele, e poate cel mai tulburător capitol din marea carte despre om pe care omenirea se străduiește, de veacuri, s-o alcătuiască. Un capitol deschis. Din 19 milioane de locuitori, populația țării noastre are astăzi aproape 1 700 000 de adolescenți. O cifră care, numai ea, poate justifica interesul mereu crescînd cu care cercetătorii, pedagogii, părinții, scriitorii și artiștii se străduiesc să dezlege complicatele întrebări pe care le suscită această perioadă din viața fiecăruia dintre noi.

Este adolescența o problemă?

URSULA SCHIOPU: Într-adevăr, poate nici una din vârstele vieții omului nu a fost atât de mult răscolită de curiozitatea umană ca adolescența. Materialul faptic acumulat pînă azi e, fără îndoială, uriaș. Dar subiectul rămîne în continuare în atenția cercetătorilor. Mai întîi pentru că poziția de vîrstă a adolescentului face din el prima rezervă a materialului uman, categoria umană ce trebuie să preia la un moment dat o operă socială care nu poate stagna, istoricește vorbind. În al doilea rînd, ieșirea din lumea copilăriei și trecerea într-o etapă a vieții care aduce pe primul plan de importanță alte valori nu este o schimbare simplă, lipsită de frămîntări și particularități specifice. Acestea, cunoscute și analizate, constituie importante repere în nuanțarea procesului educativ și sporirea eficienței lui.

TRAIAN HERSENI: În adolescență omul nu mai e copil, dar nu e încă nici adult. Fiziologic, vîrsta aceasta debutează prin ceea ce numim pubertate. Psihologic, ea se caracterizează prin înfruntarea «problemelor adulte» cu mijloace obținute din experiența infantilă. Dacă mi se permite o imagine, adolescentul este o crisalidă căreia i-au crescut aripile, totuși nu e fluture pentru că nu și-a luat încă zborul. Antropomorfizînd: el știe că are aripi, știe că va zbura și încearcă, mental, plin de nerăbdare și entuziasm, toate zborurile imaginabile.

PAUL POPESCU-NEVEANU: De ce băiatul sau fata, ajunși la o vîrstă situată undeva între 12 și 20 de ani, ne dau mult de gîndit? Caracteristica acestei perioade din viața omului este maturizarea, considerată sub aspect fizic și psihic. Acum se intensifică ritmul de creștere, se dezvoltă sistemul muscular și osos, au loc transformări metabolice, modificări în chimismul intern al organismului. Este perioada cînd are loc intrarea în funcțiune a glandelor sexuale — maturizarea sexuală — și definitivarea reliefului scoarței cerebrale. Trebuie precizat însă că factorii fizici sînt de o anumită importanță, dar nu suficienți, în ordinea analizei adolescentului.

C. PĂUNESCU: Aveți în vedere, desigur, maturizarea intelectuală și afectivă care, în perioada de vîrstă

despre care discutăm, constă în trecerea de la o construcție, aș zice fragmentară, a personalității, la definitivarea ei într-o primă formă. E vorba de inserția individului în contextul social.

REDACȚIA: Se pare că s-a și conturat, în discuția noastră, cadrul general în care trebuie integrată așa-zisa problemă a adolescenței.

C. PĂUNESCU: Să nu uităm că vîrsta, ca atare, nu spune nimic. De altfel limitele adolescenței variază în timp destul de mult, în funcție de diverși factori. În schimb maturizarea fizică și psihică este o dominantă cu ample implicații cauzale. Dar, cum s-a mai spus, fenomenele caracteristice perioadei nu se desfășoară lin, fără frămîntări interioare, fără conflicte afective. E vîrsta la care intervin și elemente de dezechilibru datorită ritmului foarte accelerat al transformărilor.

TRAIAN HERSENI: Adolescentul manifestă în conduită sa generală o pronunțată notă de cutezanță în gîndire. El se încumetă de acum să exploreze și să exprime adevăruri de viață dintre cele mai profunde. Apare voluptatea controversei, plăcerea de a susține, în discuții contradictorii, o idee, un punct de vedere.

REDACȚIA: Ceea ce face ca adolescența să formeze obiectul unui interes statornic din partea multor categorii de oameni rezultă, prin urmare, din cerința de a dirija, de a supraveghea, de a condiționa pozitiv procesul acesta de maturizare. Profesorii, pedagogii, psihologii, părinții și chiar necunoscuții de pe stradă trebuie să facă efortul de a înțelege simburile dramatic al căutărilor adolescentului, care tinde spre un echilibru interior și spre o încadrare firească, armonioasă, în societate.

C. PĂUNESCU: Desigur, numai în acest fel trebuie văzute problemele esențiale ale adolescenței. Noi nu avem voie să dăm verdicte axiologice, să apreciem ca bune sau ca rele schimbările survenite în cîmpul de forțe ale persoanei, la această vîrstă. Copilului nu i se pun probleme care să implice maturitate în alegerea soluției. Adolescentul însă simte nevoia organică de a participa conștient la direcționarea propriului drum în viață. După părerea mea, în centrul educației trebuie

să stea crearea celor mai bune condiții care să favorizeze, în sens pozitiv, actul optării.

TRAIAN HERSENI: Metaforic, s-ar putea vorbi la adolescență de o adevărată explozie spirituală. Acum individul se descoperă pe sine, descoperă lumea valorilor și începe să fie frămîntat de dorința de a se afirma. El se vrea mai bun, mai frumos, mai drept, și cere celor din jur să fie ca el. Adolescența e vîrsta care înalță idealuri și se avîntă îndrăzneț spre cote amețitoare. De unde, mai tîrziu, multe aripi întinse, care domină vultuște, dar și unele aripi frînte.

REDACȚIA: Faptul, constatat în practică și afirmat de dumneavoastră în unanimitate, că la această vîrstă se făuresc criterii noi de apreciere a realității obligă, firește, la o schimbare de optică a celor din jur, la o schimbare de atitudine față de adolescent. Nu credeți că aici trebuie căutată originea celor mai multe din așa-zisele conflicte ale adolescenței?

URSULA SCHIOPU: Fără îndoială că da. Copilul a primit de la societate aproape totul, iar el nu a dat încă altceva decît spectacolul propriei creșteri și, bineînțeles, promisiuni. Adolescentul însă este apt să nutrească din plin sentimentul responsabilității și, în efortul pe care îl face de a-și cuceri o profesie, în dorința de auto-perfecționare, de dăruire în acțiuni utile, trebuie sprijinit de către familie și școală. A-l trata în continuare ca pe un copil e o greșeală. A-l considera matur, în stare să-și poarte singur de grijă și să se orienteze în viață, o greșeală și mai mare.

PAUL POPESCU-NEVEANU: Tocmai pentru că părinților le e greu să se obișnuiască cu faptul că odraslele lor au crescut, pentru că atitudinea lor generală se adaptează la particularitățile adolescentului cu oarecare inerție, acesta, de regulă, intră în conflict cu familia. Adolescentul cere să fie respectat de adult. E o necesitate reală. În familiile în care nu se acordă acest respect, nevoia de a găsi o nouă formă de demnitate îl conduce pe adolescent la un anume fel de «independență» greșit

(Continuare în pag. 13)

la masa rotundă: adolescența

Vârsta la care înfloarește sentimentul, alt de
des cîntat de poeți, al iubirii...

...este și vârsta cînd omul începe să se simtă dator să ia parte, conștient și entuziast, la acțiuni obștești pe care mai tîrziu le va continua, punînd în valoare toată pregătirea și aptitudinile sale.

Mișcare în aer liber, soare, aer curat. Sînt cerințe la fel de importante pentru adolescenți, ca și nevoia de a cunoaște, de a se afirma, de a contribui prin ceva la activitatea societății noastre.

85 de ani de la naștere

de Eugen SCHILERU

Tatăl se numea Jose Ruiz Blasco și făcea parte dintr-o familie care apare menționată în actele de stare civilă încă din veacul al XVI-lea. Mama se numea Maria Picasso y Lopez și aparținea unei familii din Majorca (Balear).

În La Merced, suburbie a orașului Malaga, în casa profesorului de desen Jose Ruiz Blasco, în ziua de 25 octombrie 1881, acum 85 ani, se naștea Pablo Diego Nepomuceno Crispiano de la Santissima Trinidad care, renunțând la această arborescență onomastică, la această luxurianță de suprastructură barocă, avea să iscălească, la încheierea primului său pătrar de existență, în 1907, doar cu un prenume și un nume, Pablo Picasso, unul dintre manifestele cele mai eficiente pentru revoluționarea picturii moderne: «Domnișoarele din Avignon».

Pînă în 1900, data primei sale călătorii la Paris, cultura artistică a lui Pablo Picasso se întemeia aproape în exclusivitate pe cunoașterea patrimoniului artistic al țării sale (inclusiv pe aceea a tendințelor novatoare care se manifestau în cercurile literare și artistice din Barcelona și Madrid). Din arta străină cunoștea, mulțumită reproducerilor, lucrări de-ale prerafaeliților englezi (pe care, la acea dată, îi aprecia) sau pe acelea

ale lui Aubrey Beardsley, Daumier, Steinlen și Toulouse-Lautrec. Impresionismul și creația unor artiști care, ca Georges Seurat, Paul Cézanne, Paul Gauguin, Vincent van Gogh, puseseră premisele artei moderne, nu îi sînt cunoscute decît din auzite și din lecturi. La începutul carierei sale, Pablo Picasso, care scosese la 10 martie 1901, împreună cu scriitorul Francisco Soler, revista «Arte Joven» (Arta tînără), nu se gîdea la o ruptură totală de pictura tradițională. Părea a se mulțumi mai curînd cu o îmbogățire a repertoriului tematic și cu ceea ce am putea numi o reamenajare a elementelor limbajului tradițional. Într-un anumit sens îi erau de ajuns inovațiile aduse de acea mișcare care, sub nume diverse, «Style 1900», «art moderne», «Arte Joven», «Seccession», «Jugendstil», «Modern style» se întinsese, în acea vreme, în toate țările din apusul și centrul continentului nostru.

Prima perioadă importantă din creația atît de prodigioasă și de proteică a artistului este cuprinsă între 1901 și 1904 și este cunoscută sub numele de «perioada albastră».

Într-o vreme cînd Picasso credea că «arta este fiica tristeții și a durerii», el își exprimă propria sa «dificultate de a fi» aducînd în scenă o lume sărmană —

Sint mii de feluri de a concepe ceea ce numim «distracție». Depinde însă de educația ce se face în acest sens dacă tînărul știe să le aleagă pe cele mai bune, mai folositoare.

înțeleasă, care perturbă armonia procesului integrării sale în contextul social. Cîți părinți nu se plîng că fiii sau fiicele lor, ajunși la 15—16 ani, își creează o libertate supărătoare, că nu acceptă nimic fără a se opune, că, într-un cuvînt, «...așa-i tineretul de azi)?

REDAȚIA: Această importanță problemă impune, așadar, recunoașterea adevărului elementar că adolescenților trebuie să li se creeze condiții optime de afirmare, de valorificare pe plan social.

C. PĂUNESCU: Dacă societatea socialistă face ca tineretul nostru să simtă încrederea și grija cu care e înconjurat, dar și răspunderea pe care o implică egalitatea cu adultul (concretizată, între altele, și în antrenarea în diferite activități obștești), dacă școala și organizațiile de tineret acționează eficient în această direcție, mai rămîne ca o atitudine corespunzătoare să devină un imperativ pentru toate familiile, pentru toți părinții. De ce elevii claselor a V-a—a VIII-a sînt cei mai refractari la normele simple ale disciplinei școlare, aceasta fiind de regulă vîrsta la care se constituie formele cele mai îngrijorătoare de sustragere de la influența educativă?

PAUL POPESCU-NEVEANU: Este reversul medaliilor. Tendința de afirmare ca individ egal sau, mai exact, care se vrea egal cu adultul transpare și în forme care de multe ori pot fi negative.

Adolescentul este preocupat de individualizarea sa, de apariția sa originală pe orbita socială. Pentru el, criteriile originalității nefiind prea bine conturate, aceasta îl face să se manifeste destul de frecvent într-o manieră exterioră dezagreabilă. Impolitețea devine astfel o componentă a comportamentului său.

URSULA ȘCHIOPU: Mai e încă ceva. La vîrsta adolescenței sentimentul de dragoste, care de fapt nu apare acum ci mai înainte, devine o nouă modalitate în cadrul afectivității generale a individului. El se cristalizează din toate experiențele afective ale copilăriei. În această etapă de viață sentimentul respectiv apare marcat de profunzime, are implicații în care elementul moral și cel al valorii joacă un rol dominant. Dragostea e expresia necesară a epocii de maturizare.

REDAȚIA: Din acest punct de vedere educației îi revin, fără îndoială, răspunderi importante

C. PĂUNESCU: Adolescentului este necesar să i se arate cum trebuie «grădînit» sentimentul de dragoste, cum trebuie îmbogățit. E o greșeală să se considere că la această vîrstă fenomenele afective sînt condiționate în principal de acea predispoziție erotică pe care o determină maturizarea glandelor sexuale. Nu aceasta generează sentimentul, ci mai degrabă sentimentul dă sens uman funcției glandulare. De aceea educația sexuală trebuie să vizeze întreaga personalitate a adolescentului. Ea trebuie să aibă o finalitate în sensul determinării unor raporturi afectiv-raționale armonioase între tineri de sexe diferite. E vorba de a se educa o atitudine, o concepție despre valoarea umană a raportului bărbat-femeie.

URSULA ȘCHIOPU: Revenim la ideea că adolescența este perioada maturizării.

REDAȚIA: Cum vedeți posibilitatea inițierii, în viitor, în școli, a unor preocupări educative legate de educația sexuală?

C. PĂUNESCU: Dacă s-a înțeles vreodată că educația sexuală a adolescenților înseamnă informarea lor asupra cadrului morfologic și fiziologic în care are loc funcția de reproducere, interpretarea e, în cel mai fericit caz, unilaterală. Aceasta trebuie să rămînă doar ca parte integrantă din informarea didactică generală, din procesul instructiv al adolescentului, și nu trebuie să constituie obiect în sine. În schimb accentul în această preocupare trebuie să cadă pe latura afectiv-morală a educației.

Așadar, adolescentul, acest entuziast, își privește astăzi cursul vieții anticipînd, își integrează conștient și organizat toate aspirațiile, visele, idealurile în acelea mai înalte și mai cuprinzătoare ale colectivității. Nimic nu-i stă în cale. Depinde de el să obțină tot ce dorește de la viață.

Dar și de școală, și de familie, și de fiecare dintre noi.

Masă rotundă realizată de
Anca DABIJA și Nicolae RĂDULESCU

profesiunea de „entertainer“

Ar fi cam tîrziu pentru o cronică la spectacolul teatrului parizian Alhambra, cu toate că intervalul dintre ziua cînd l-am văzut și ziua de astăzi nu a fost mai mare decît cel dintre data recepționării lui de către televiziunea noastră și cea a retransmiterii.

Deci, în loc de cronică, o scurtă discuție pornind de la citeva impresii. Nu ne temem că televiziunea noastră se va inspira din cacialmau ca vedetele care «au participat» spunînd grațios «bonjour» distinsului public și telespectatorilor din 20 de țări. Ne temem însă că organizatorii programelor noastre de varietăți vor folosi ca alibi exemplul celui de la Paris pentru a exagera în aducerea pe scenă a echilibriștilor și jonglerilor de circ. Poate că unii dintre cîntăreții noștri de muzică ușoară se vor fi convins că succesul, celebritatea se cuceresc printr-un stil cu adevărat propriu (Juliette Gréco, Charles Trenet), că sobrietatea gesturilor pune în valoare o interpretare nuanțată. Și poate că nesatisfăcătoarea calitate a imaginii conservate îi va ajuta pe responsabili tehnici să înțeleagă că «Telerecordingul» este unul dintre cele mai imperfecte sisteme de «memorie a televiziunii». De altfel ei știu, desigur, că filmele de televiziune realizate pe Telerecording (la care imaginile și coloana sonoră curg separat) nu mai sînt acceptate decît cu greu pe piața internațională, unde s-au impus de cîtiva vreme filmele făcute cu aparatul de tip Ampex (mult mai apropiat de cel al cinematografului). Dar aceasta este o problemă de dotare care se va rezolva, să sperăm, la fel ca și altele de același ordin, o dată cu darea în funcțiune a noului sediu al televiziunii.

Întrebați ce le-a plăcut mai mult din reprezentația dată în beneficiul UNICEF, toți telespectatorii răspund: Danny Kaye. El este o întrupare aproape desăvîrșită a noțiunii de «entertainer», profesiune sau vocație atît de neglijată la noi încît nici nu are un nume. Un «entertainer» e mai mult decît un «prezentator», e altceva decît un «crainic», e... e Danny Kaye cu toate aptitudinile lui de actor, cîntăreț, dansator, acrobat (demonstrate în filmul «Bufonul regelui»), dar și cu ceva în plus: cu darul, cu știința de a improviza în așa fel încît nimeni să nu mai sesizeze că între sală și scenă se află fosa orchestrei, că între el și telespectatori se interpune un ecran de sticlă.

E o meserie. Danny Kaye o practică la televiziunea americană de trei ani și jumătate, săptămîna de săptămîna (de fapt cinci săptămîni din șase). A fost supranumit «omul cu 40 de milioane de copii» pentru priza pe care o are și la cei mici, dar mai cu seamă pentru că își concerse multe, din săptămînilor sale libere sprijinirii acțiunii UNICEF. În ultimii 13 ani a participat la manifestări artistice organizate în peste 30 de țări pentru fondul internațional al ONU destinat copiilor. Fără îndoială că umorul lui cald, generos, dătează ceva și marelui său interes pentru oameni și pentru necazurile lor.

Printre actorii noștri sînt destui care ar putea să joace rolul de «entertainer». Afară de Ion Besoiu l-am mai văzut, într-o vreme, ca prezentator, pe Paul Sava. De ce nu revine? Și oare Mircea Crișan nu s-ar simți mai bine într-o asemenea postură decît în aceea de interpret al unei scenete-monolog al cărei text sub orice critică nu a contribuit cu nimic la punerea în valoare a marilor lui calități? Farmecul cu care povestește Florin Piersic, completînd celelalte fațete ale talentului lui actoricesc, îl desemnează de asemenea pentru a deveni și «entertainer». Am înșirat numai cîtiva artiști țînînd seama, în primul rînd, de aptitudinea lor de a improviza. Pentru că nu poate fi luat în considerare un actor, oricît ar fi el de bun altminteri, care nu este în stare să depășească — fără «cîrlige», cu gust și cu umor — limitele unui text învățat. Sînt și tineri ca Melania Cîrje sau Florian Pitiș care ar trebui să învețe această profesiune. Ea se cere exercitată cu perseverență și continuitate pentru a depăși tracul și inhibițiile începutului și pentru a deveni, cu vremea, un prieten iubit al publicului, dar nu e indicat să rămînă ocupația exclusivă a unui actor. Între altele, pentru că publicul se plictisește, cu vremea, chiar și de cele mai simpatice figuri.

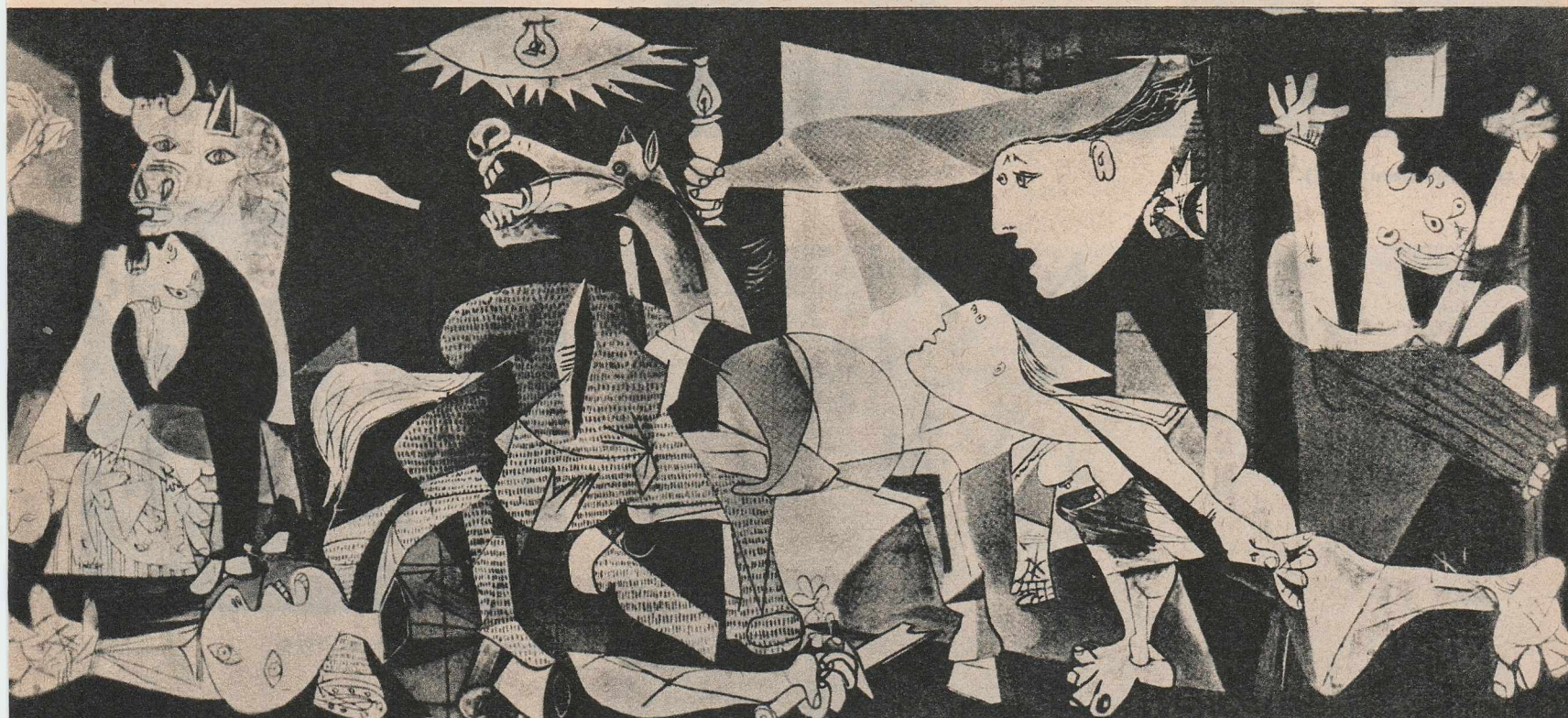
Felicia ANTIP

Autoportret (1906).

Prinzul.

Guernica (1937).

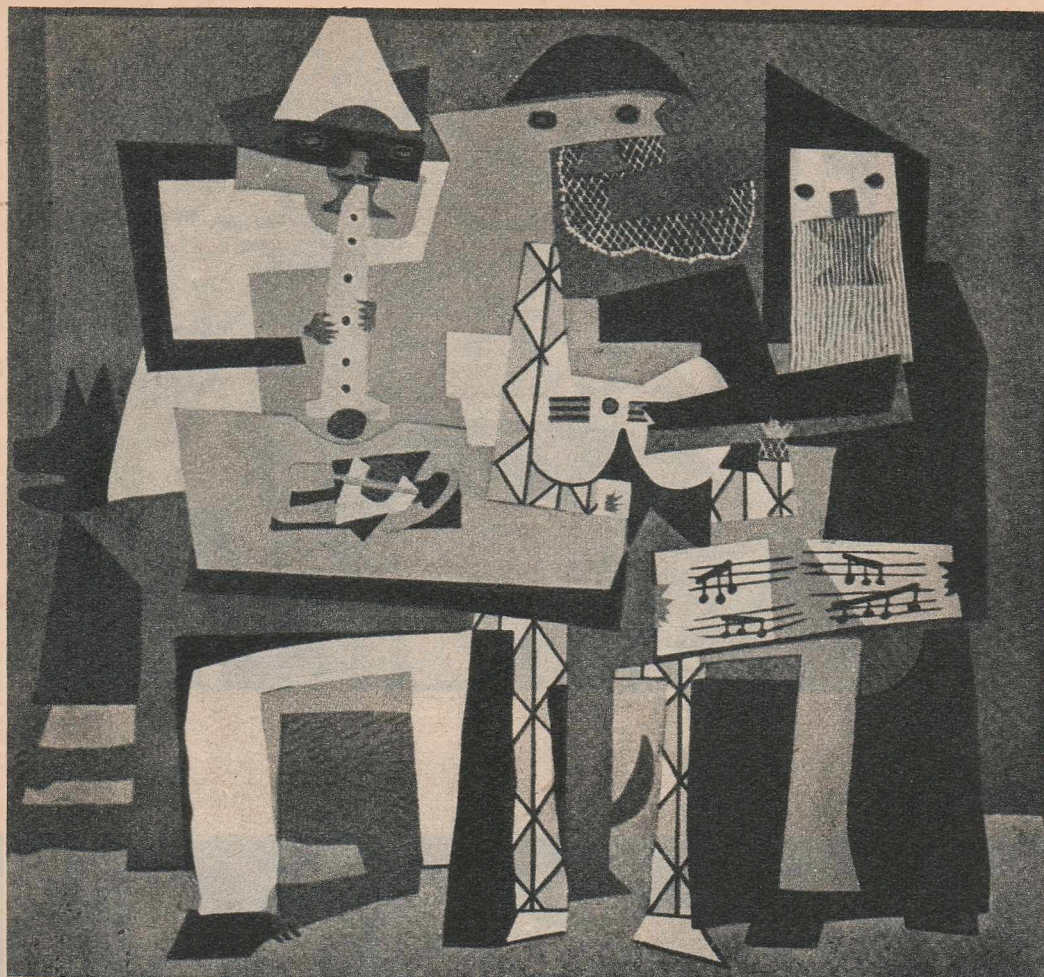
maternității și perechi famelice, mici meseriași, cerșetori, muzicanți ambulanți, orbi, victime tinere sau în vîrstă ale unei orînduiri nedrepte, nemiloase — împietrită în tristețe. Chipurile prelungi parcă sînt macerate de solitudine, dezolare și resemnare. Trupurile și membrele capătă o alungire care ne poartă cu gîndul spre El Greco. Mîinile stilizate, lungi, fine și nervoase par a exprima o imensă nevoie de comunicare, de tandrețe. În această imagistică în care se instaurează pe nesimțite o atmosferă extatică, conturul formelor, întemeiat mai întîi pe curbe, mai apoi pe linii unghiuloase, tînde spre arabesc, amintind de ornamentistica arabă, El Greco, Pisanello și tot curentul secesionist. Dar și mai mult decît desenul, cromatica este deosebit de redevabilă picturii lui El Greco.

Pictura pe care Picasso o practică acum e aproape monocromă, tehnica apropiindu-se de aceea cunoscută sub numele de «camaieu», adică de «ton pe ton» (valori mai deschise sau mai închise ale aceluiași ton). Pe albastru de cobalt, albastru de Prusia, ultramarin, albastru ce tînde spre verde se înalță dominanta de albastru lunar și livid atît de aptă să sugereze privitorului stări sufletești ca acelea pe care le-am semnalat mai sus.

Perioada albastră ia sfîrșit cître 1904, cînd apar tablourile reprezentative pentru «perioada trandafirie» (1904-1906). Acum pîtrund în pînzele sale siluetele de arlechini, actori de teatru, saltimbanci, scene de culise etc. Formele, deși stilizate, nu mai tind cître arabesc. În locul monocromiei din perioada albastră se instaurează o policromie delicată, în care domină tonalități variate de trandafiriu, culoarea care a meritat elogiul lui Goethe (roz de mîrgean palid, trandafiriu ofilit etc.). Atmosfera care se încheagă din aceste forme colorate e aceea a visării, împletită cu melancolia difuză. Întîlnim acum un tonus afectiv mai ridicat, un lirism care s-a sustras deprimării și pateticului. Dar Picasso nu e mulțumit, caută să elimine din pictura sa ultimele rămășițe de sentimentalism și totodată să confere formelor acesteia o plasticitate sporită. Încă în 1905, în vremea călătoriei sale în Olanda, un tablou ca acela intitulat «Olandeza» mărturisește începutul opțiunii pentru accentuarea valorilor plastice. Începute sub zodia perioadei trandafirii, unele picturi — printre care și celebrul portret al scriitoarei americane Gertrude Stein — vor căpăta, ca urmare a pîtrunderii artei romanice din Peninsula Iberică (sculptură și pictură murală catalană) și a artei lui Paul Cézanne, o

cu totul altă înfățișare. În lunile petrecute la Gosol, lângă Lérída, într-un peisaj sever de volume accentuat geometrice, cristalizarea unei noi concepții picturale și, ca atare, a unei noi viziuni și a unui nou limbaj se precipită. În efortul de a da, reprezentării zugrăvite a lumii, mai multă greutate, mai multă volumetrie, Picasso se lansează și în sculptură. Căci, așa cum a arătat Kahnweiler, unul dintre istoricii cubismului și dintre biografii artistului, Picasso se caracterizează printr-o predominanță a simțului tactil, fapt evident în perioadele în care, îndreptîndu-se spre o nouă cotitură în pictura sa, el recurge la sculptură (căietură directă, modelaj etc.) ca la un «banc de probă» care îi îngăduie un contact nemijlocit cu materia și cu volumele. Reamintindu-și și, în același timp, inventînd, ascultînd sugestiile ieșite din manipularea volumelor, verificînd, Picasso ajunge la concluzii care vor fertiliza însăși pictura lui. De aceea fiecare cotitură din pictura lui a fost precedată sau întovărășită de experimente pe tărîmul sculpturii.

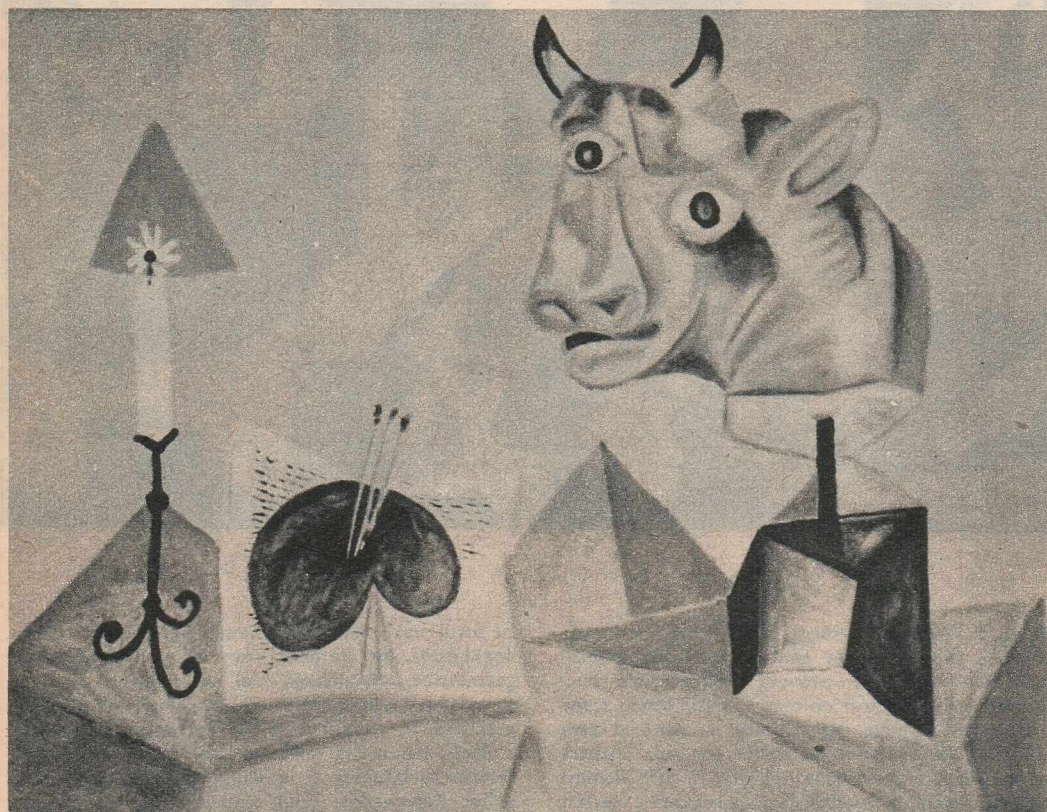
(Continuare în pag 16)

Cei trei muzicieni (1921).

Mamă și copil (1904).

Cap de taur (1947).

Pahar și sticlă de rom (1914).

85 de ani de la naștere

În perioada menționată cotitura e marcată de lucrarea cunoscută sub numele «Domnișoarele din Avignon» (corect «Domnișoarele din Avinyo», întrucât nu e vorba de orașul francez Avignon, ci de o uliță obscură a Barcelonei timpului).

La baza schemei compoziționale a acestui tablou se află schema din celebra pictură a lui Cézanne «Les baigneuses». Spațiul începe să fie sugerat altfel decât prin mijlocirea perspectivei rinascimentiste. E un spațiu discontinuu, a cărui adâncime e sugerată doar prin orientarea mereu alta a fiecăruia dintre personaje. Din împletirea planurilor de culori vii cu hașurile, artistul obține o impresie de volum care se va accentua în lucrările următoare, cu atât mai mult cu cât se va accentua influența plasticii etniilor negre din Africa. Astfel «perioadei iberice» (iarna lui 1907 — vara lui 1908) îi va urma «perioada neagră» (1908 — începutul lui 1909). Aceasta se caracterizează prin înlocuirea trecerii domoale de la un plan la altul, cu treceri bruște, a continuității planurilor cu ruptura de plan. Formele se sparg, tind să se disperseze, unitatea nefiind recâștigată decât printr-o ritmare severă.

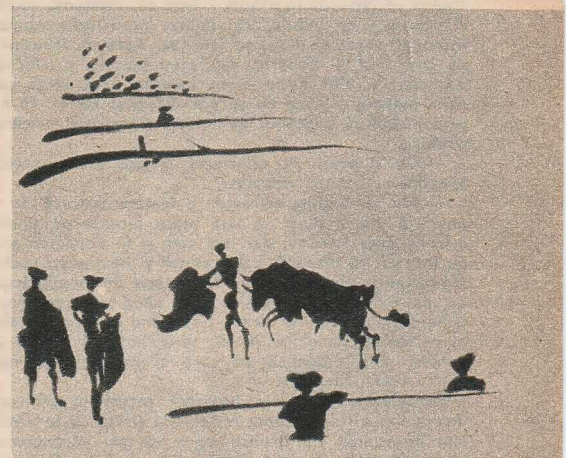
Perioada 1907-1909 rămâne, cu toate înnoirile care au marcat-o, o perioadă de acumulări, de preparative în vederea saltului calitativ pe care îl constituie perioada

Domnișoarele din Avignon(1907).

Portretul d-nei Z(1955).

Corida (1960).

cubistă (1909-1914). Hotărîtoare pentru această mutație sînt lunile petrecute de Picasso la Horta de Ebro, în Catalonia, Cadaques (cu Derain) și Céret, în Franța (cu Braque).

Continuînd și dezvoltînd unele tendințe cuprinse în pictura lui Cézanne, atent la sugestiile plasticii romanice catalan și a plasticii negre, Picasso este adevăratul inițiator al cubismului (urmat la o scurtă distanță de Georges Braque). Termenul de cubism fusese făcut de criticul Louis Vauxcelles în 1908 (sau de către Matisse, dacă e să-l urmărim pe Apollinaire), dar nu acoperă și nu caracterizează adevăratele intenții ale promotorilor curentului. Aceștia încetează de a se mai mulțumi în pictură cu reprezentarea suprafeței obiectelor și ființelor privitye dintr-un singur și imuabil punct de vedere (cum se întîmplă în pictura care continuă linia începută în Renaștere). Imaginea pictată e rezultatul întrepătrunderii dintre viziunea directă și prelucrările ei mentale (reprezentări, amintiri, aluzii). Se iese astfel din pictura care redă ceea ce se vede și se pășește în pictura care înfățișează ceea ce știe artistul (de unde și sporirea subiectivismului) sau, precum sintetizează Christian Zervos: «Picasso gîndește ceea ce vede și vede ceea ce gîndește».

În cursul creației sale Picasso va reveni deseori și

în felurite variante la cubism și anume, ori de cîte ori va considera necesar să reia reflecția asupra unor probleme atît de esențiale ale artei picturii precum sînt reprezentarea spațiului, a volumelor etc. (de unde și existența, în pictura lui, a altor variante: cubismul «cristal», cubismul «rococo»).

Am încercat să reconstituim activitatea lui Picasso pînă la finele acelei mutații pe care a constituit-o, în gîndirea și practica picturală, cubismul. Ceea ce nu înseamnă că am încheiat cu aceasta enumerarea perioadelor pe care le-a cunoscut creația lui, perioade care sînt tot atîtea stiluri diferențiate, personale. Dar descrierea acestor perioade ar necesita un mare număr de pagini (cubism rococo (1914), cubism liniar (1915-1916), realism clasicizant ieșit din prelucrarea artei lui Ingres (1916-1921), manierism manifestat prin alungiri, distorsiuni, deformări (1918-1925), neoclasicism sau perioada personajelor urieștești (1920-1924), compoziții întemeiate pe predominanța curbelor (1924-1928), suprarealism (1925) etc., etc.). Și aceasta fără a ține seama că Picasso se afirmă concomitent și ca desenator, gravor în mai toate tehnicile posibile (acvaforte, acvatintă, litografie, linogravură), sculptor, ceramist (după aprecieri destul de aproximative — fiindcă nu se știe cîte lucrări se mai află încă în pose-

siunea artistului — Picasso fiind creatorul a peste 10 000 de lucrări).

Pentru Picasso creația «este un fel de a-ți ține jurnul intim». Altfel spus, arta este «une ecriture» (un scris, o scriitură). Iar în jurnalul său de mii de pagini-opere, Picasso, mărturisindu-se, s-a pronunțat asupra lumii și a vieții, ca și asupra artei.

În problemele contemporaneității a luat atitudini hotărîte atît ca cetățean cît și ca artist. Ele au generat compoziții direct angajate politic, precum, Guernica, Masacrele din Coreea, Războiul, Pacea etc. Căci pentru Picasso «pictura nu e făcută pentru a decora apartamentele; ea este o armă de război ofensiv și defensiv».

Și cum am putea să-l caracterizăm mai bine și mai concis decît prin propriile lui cuvinte?

«Adeziunea la partidul comunist este suita logică a întregii mele vieți, a întregii mele opere. Căci sînt mîndru să pot afirma că nu am considerat niciodată pictura drept o artă de simplu agrement, o distracție; am vrut, prin desen și culoare, de vreme ce ele erau armele mele, să pătrund mereu mai adînc în cunoașterea oamenilor și a lumii pentru ca, prin această cunoaștere, să devinir cu toții, zi de zi, mai liberi; am încercat să spun, în felul meu, tot ceea ce consideram că este cel mai adevărat, cel mai drept, cel mai bun, cel mai frumos».

se apropie
revelionul (IV)

cum vă coafați?

Să recunoaștem că pieptănătura festivă este adeseori coafura cu care ne simțim cel mai puțin la îndemână: nota ei pretențioasă, poate insolită pentru figura noastră, kilogramul de fixativ pe care unele coafeze îl toarnă pe cap pentru a susține cine știe ce edificiu capilar presărat cu steluțe sclipitoare creează o caschetă artificialoasă, de-a dreptul greu de suportat. Dacă e să formulăm o primă recomandare, v-am sfătui să nu experimentați o coafură nouă tocmai în seara revelionului și să nu-i imprimați acesteia un caracter extravagant. Simplitatea și mai ales o perfectă adaptare a coafurii la figură rămân — în ultimă instanță — imperatiile unei pieptănături reușite. Să alăturăm acestora câteva din recomandările modei actuale, așa cum le-am desprins din revistele de specialitate și din discuția avută cu tînăra coafeză Lica Degel, ce a frecventat de curînd cursurile Școlii tehnice pariziene de coafură.

Așadar, coafura modernă cere în primul rînd părul tuns scurt și foarte puțin tapat. Au căzut total în dizgrație cocurile uriașe care hipertrofiiau capul, se folosește tot mai puțin tapatul exagerat care — s-a dovedit — obosește părul și îl distruge. Coafurile — mici, în jurul capului — sînt înalte doar spre ceafă și preferă forma conică, ce favorizează în egală măsură figurile rotunde și cele prelungi.

— Se manifestă în prezent o tendință vizibilă spre coafurile mai feminine — precizează Lica Degel. Cunoscutul coafor Alexandre, acea celebră Claude Maxime despre care se spune că are degete miraculoase sau Carita recomandă în ultima vreme cu insistență coafurile buclate, cu ondule largi, lejere, încadrînd armonios întregul obraz și degajînd fruntea. Asta nu înseamnă că bretonul a dispărut din pieptănătura modernă; dimpotrivă, sînt figuri — cu fruntea prea largă sau prea îngustă — care nu se pot dispensa de el. Să nu uităm apoi că bretonul dă o notă tinerească oricărei coafuri.

— Considerați că diferitele trepte ale vîrstelor pretînd și coafuri diferite?

— Nu totdeauna. Firește, o femeie trecută de o anumită vîrstă nu-și va lăsa plete blonde pe umeri la la Brigitte Bardot; dar, așa cum și în vestimentație au început să dispară acele cenușii și bătrînești rochii ale femeilor «în etate», nici în materie de pieptănături nu mai există granițe rigide între ceea ce este permis și ce nu la o anumită vîrstă. Excluzînd extravagantele, orice femeie, la orice vîrstă, va trebui să-și aleagă în primul rînd pieptănătura care avantajează cel mai mult trăsăturile feței ei.

Fotografiile alăturate încearcă totuși să schițeze câteva sfaturi luînd drept criteriu și vîrsta. Să le urmărim împreună, nu înainte de a vă mai recomanda: lăsați părul suplu în jurul capului, nu-l copleșiți cu lac, nu-l încărcăți cu steluțe, diademe ori flori. Festivismul excesiv ne falsifică și, pentru a ne simți bine în seara revelionului, trebuie în primul rînd să fim noi înșine.

S.F.

▶ Pentru o femeie tînără, o coafură mai fantezi, asimetrică, cu ondule largi, suple. Remarcați linia conică din creștet și ondula largă ce cade peste ochi.

▶ Pentru o față tînără, cu părul mai lung (3 cm peste urechi), o coafură cu bretonul lung, acoperind sprîncenele, cu creștetul plat dar cu părul amplificîndu-se în ondule largi spre ceafă. Avantajează mai ales o figură prelungă. Drept podoabă, o fundă plată, din materialul rochiei.

▶ Dacă sîntem gazde și va trebui să avem o ținută comodă, nu deosebit de pretențioasă, putem să ne coafăm tinerește, cu un breton dens și un «acroche-coeur» pe un obraz, așa cum sugerează fotografia de față.

◀ Dimpotrivă, dacă participăm la un revelion mai pretențios, se cere o toaletă și o coafură adecvate: această pieptănătură (realizată eventual și cu o postîșă) lasă fruntea degajată, are cocul instalat spre ceafă, urechile acoperite de niște bucle largi și, drept podoabă, un lăntșor fin.

▶ Pentru orice vîrstă — însă numai dacă e vorba de un obraz cu trăsături mici, delicate — această coafură gen olandez, cu buclaj lejer, ce înconjură capul.

scrisoare deschisă

Una din tinerele noastre cititoare ne-a trimis o scrisoare al cărei text îl publicăm, în întregime, în rîndurile care urmează:

«Ceea ce mă determină să scriu e «cazul meu». Desigur, e un caz neobișnuit, totuși vă rog din inimă să-mi îndepliniți rugămîntea. Dar să trec la esențial:

Locuiesc în Tulcea, mă numesc Antonov Georgeta și sînt în vîrstă de 16 ani.

16 ani, și... nu-mi cunosc tatăl. Să vă explic mai pe larg. Prin 1950 mama fusese în relații cu un sergent major care își făcea serviciul în acest oraș. Cînd s-a hotărît să se căsătorească, i-a pus o condiție: să plece împreună în orașul lui natal. Mama poate ar fi fost de acord, dar a intervenit bunica, care dorea ca singura ei fată să-i fie mereu aproape. Dînsul s-a opus, și astfel s-au despărțit. După plecare, m-am născut. Bunica și-a luat obligația să mă crească și așa a și făcut. Peste doi ani mama s-a recăsătorit. Au trecut mulți ani de atunci. Tatăl meu adevărat nu a mai dat nici un semn de viață. Deci nu-l cunosc, nu mă cunoaște și nici nu știu nimic de existența sa.

Știu doar atît: se numește Gheorghe Munteanu și e din Botoșani. V-aș ruga să-mi dați o sugestie. Cum l-aș putea găsi? Poate prin intermediul «Flacărilor»? Puteți să mă ajutați? Publicați vă rog scrisoarea mea. Poate undeva, în Botoșani, sau în alt oraș al țării, o va cîntă acela care ar fi trebuit să fie acum lîngă noi, și mai ales lîngă mine, fiica lui, care, mărturisesc, îi simte lipsa.

Menționez că un amănunt oricît de mic despre el m-ar bucura foarte mult.

Doresc cu orice preț să-mi regăsesc tatăl.

Georgeta ANTONOV
Tulcea»

Alăturîndu-ne dorinței cititoarei noastre, rugăm pe cel în cauză, și pe cei care pot da vreo relație, să scrie revistei pentru a o ajuta pe Georgeta să-și găsească tatăl.

cum ne alegem profesiunea?

Care sînt căile alegerii profesiunii? Care sînt relațiile profesiune-inclinație, profesiune-talent? Cum au ajuns la profesia lor de astăzi diferiți fruntași ai vieții noastre economice, științifice și cultural-artistice?

Iată atîtea întrebări pe care și le pun numeroși tineri din țara noastră. Printre ei, și cititoarea Maria Burlacu, elevă în clasa a XI-a la un liceu din Rîmnicu-Sărat, care ne propune să inițiem o anchetă pe această temă.

Întru totul de acord cu propunerea, îi comunicăm corespondentei noastre că o asemenea anchetă a intrat în planul nostru pe primul trimestru al anului 1967.

P.S. Am luat notă și de dorința dv. de a publica pe o copertă fotografia actorului de film Aleksei Loktev.

în câteva rînduri

C.I. Neva, Sibiu, Nicolae Păunescu, Tr. Severin, P.V.C., Iași. Pentru a vă putea răspunde la întrebări, comunicați-ne numele și adresele dv. complete.

Tatiana Dobre, Segarcea. 1) Tot ceea ce doriți să aflați în legătură cu Alain Delon găsiți în fișa sa filmografică («Flacăra» nr. 43/1966). 2) Adresa emisiunii pe care o solicitați este Radioteleviziunea română, căsuța poștală 111, București. Menționați pe plic: Pentru emisiunea «O melodie pe adresa dv.» 3) Pentru publicarea adresei este necesară și profesiunea solicitantului. Comunicați-ne-o.

B. Stănică, Mihăilești-Mizil.

1) Vă mulțumim pentru aprecieri și pentru contribuția dv. la ancheta în jurul cazului A.P. 2) La 14/XI ne-ați solicitat un articol despre marele pedagog ceh Komensky, dar un asemenea articol a apărut în ziua de 12/XI, în nr. 47 al revistei (pag. 19)! 3) Nu publicăm numele și adresele persoanelor ale căror imagini apar la rubrica «Cititorii fotografiază».

o scrisoare din petroșani

Tov. Adina Dobrin din Petroșani își începe scrisoarea să cître redacție cu unele considerații judicioase pe marginea celor două articole dedicate normelor de comportare în societatea noastră nouă. În continuare, corespondenta apreciază, de asemenea favorabil, rubrica «Carnet de scriitor» («Articolele atît de combative semnate de Eugen Frunză le citești cu cea mai mare plăcere...»). Scrisoarea cuprinde asemenea aprecieri și la adresa altor rubrici. Ne-a stîrnit însă mirare întrebarea cititoarei noastre: «Dar fotografia lui Dan Spătaru cînd va apărea pe copertă?» — pentru că a apărut.

În încheierea scrisorii, tov. Dobrin se referă la debutanții în literatură (mai cu seamă în poezie), sugerînd redacției noastre redactarea unui supliment literar în care să promovăm tinerele talente.

Tovarășă Dobrin, numeroase publicații literare ce apar în București și în unele centre regionale fac treaba aceasta în cea mai mare măsură. Nu credem deci că ar fi util să o facem și noi.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: **Doina Balaban**, elevă, 16 ani, București 22, str. Biserica Amzei 22: teme diverse; **Mircea Matei**, elev școlă tehnică, 22 ani, București, str. Lunei 7, rn. 23 August: cinema; **Ileana Minzu**, elevă, 16 ani, Constanța, Piața Independenței 13, bl. B, sc. C, et. I, ap. 3: cinema; **Dory Rusu**, funcționară, 23 ani, Bacău, str. Banu Mărăcine 2: teme diverse, ilustrate; **Mihai Zaharescu**, contabil, 28 ani, com. Cornu Luncii, rn. Fălcieni: teme diverse, ilustrate; **Sicuța Chicos**, elevă, Pitești, str. 1 Mai 24: cinema, muzică, ilustrate.

pentru viteze supersonice

«Ce fel de combustibil folosesc avioanele cu reacție și rachetele moderne?»

Ion SELARU, Petroșani
Răspunde dr. ing. **FLORIN ZĂGĂNESCU.**

Majoritatea combustibililor pentru motoarele cu reacție de aviație se obțin din țiței, prin distilare primară, folosindu-se fracțiunile care distilează între 60° și 280°C. În compoziția acestor combustibili intră hidrocarburi parafinice, naftenice, aromatice și nesaturate. Raportul dintre aceste clase de hidrocarburi este diferit, depinzînd de tipul de țiței din care este obținut combustibilul respectiv. Cele mai convenabile sînt hidrocarburile parafinice și cele naftenice, stabilite chimic și avînd o căldură mare de ardere.

La viteze supersonice de zbor fenomenul încălzirii aerodinamice a învelişului avionului (circa 120° la 2 400 km/oră) impune combustibilului caracteristici speciale: o stabilitate termică ridicată și o tensiune de vapori foarte scăzută (maximum 5 mm col. Hg la

38°C și 500 mm col. Hg la 150°C); altfel, combustibilul «fierbe» și se vaporizează, provocînd nu numai pierderi, dar și pericole foarte mari.

Combustibilii chimici pentru motoarele-rachetă se împart în combustibili solizi și lichizi. Primii sînt de regulă amestecuri mecanice sau combinații chimice de carburanți și comburanți (oxidanți) solizi; menționăm pulberile cu solvent nevolatil (de ex. pulberi cu nitroglicerina) etc. Se fac cercetări pentru folosirea pulberilor metalice. În cosmonautică combustibilii solizi nu și-au spus încă ultimul cuvînt, avînd perspective nebănuite. În cadrul combustibililor lichizi, carburantul și oxidantul sînt separate; drept carburanți se folosesc petrolul, benzina, alcoolii, hidrazina etc.; ca oxidanți se utilizează acidul azotic, oxigenul lichid etc.

Un combustibil superior este constituit de cuplul hidrogen lichid plus oxigen lichid, care a permis satelizarea de obiecte cosmice grele (peste 10 tone).

în plin apogeu

Cititoarele G. Constantinescu și Liliana Alexandrescu din București doresc să afle cîteva date despre renumita cîntăreață **Joan Sutherland**.

Răspunde **ADA BRUMARU**, muzicolog.

Carierea Joanei Sutherland este deosebit de interesantă; ea a avut o evoluție cu totul specială, ajungînd de-abia după mulți ani de activitate a se stabili pe repertoriul și în glasul de soprană de coloratură pe care îl cunoaștem astăzi.

S-a născut în Australia, la Sydney, în anul 1926; a moștenit vocea de mezzo-soprană a mamei sale, cultivînd-o printr-un studiu perseverent. A participat în tinerețe la diferite concerte în Sydney și în alte orașe ale țării. La vîrsta de 19 ani a abordează, pentru prima oară, repertoriul sopranelor dramatice. După absolvirea Conservatorului din Sydney, în anul 1947, devine cunoscută ca interpretă de concert și de operă (unul din succesele ei este rolul Didonei din opera «Dido și Eneas» de Purcell).

Debutează în Anglia la Covent Garden în 1952, într-unul din rolurile mici ale operei «Flautul fermecat» de Mozart, una din cele trei doamne ale reginei nopții. După cîțva timp ea se impune în atenția publicului englez, intrînd, fără repetiții, într-un spectacol cu opera «Bal mascat» de Verdi, în care interpretează strălucit rolul feminin prin-

cipal. Urmează o serie de spectacole cu «Aida» de Verdi, «Nunta lui Figaro» de Mozart (Contesa) și «Freischütz» de Weber (Agatha).

Se părea că artista și-a definit drumul său în teatrul muzical ca soprană dramatică. Începînd însă din anul 1955, Joan Sutherland începe să studieze repertoriul de coloratură, dînd o atenție specială tradițiilor bel-canto-ului italian. Deși niciodată nu a avut contact cu vreun pedagog italian, ea devine una dintre cele mai perfecte interprete moderne ale muzicii lui Bellini, Donizetti și Rossini. După debutul în «Lucia» la Covent Garden (1959, dirijor, Tullio Serafin, direcția de scenă, Franco Zeffirelli) urmează o serie de turnee europene (menționăm succesul de prestigiu, la Viena, în Donna Ana din «Don Juan» de Mozart) și peste ocean, în Statele Unite ale Americii. Ea realizează, în colaborare cu cele mai repute case de discuri, o serie de înregistrări prin care devine într-adevăr celebră în toată lumea.

Fiecare rol interpretat de Joan Sutherland este o creație în cel mai complet sens al noțiunii. Ea își conduce vocea ca un instrument virtuoz, dar nimic din această tehnică superbă nu este întrebuițată în sens demonstrativ. Interpretările Joanei Sutherland au poezie, dramatism, o expresivitate sinceră, un fir liric impresionant; de aceea le urmăm cu asemenea emoție.

un vestit marinar francez

«Doresc să aflu cîte ceva din viața și isprăvile lui Jean Bart».

Constantin CÎRA, Timișoara

Răspunde lector universitar ing. **D. TODERICIU.**

Celebru corsar francez și apoi comandant de escadră în timpul domniei lui Ludovic al XIV-lea, Jean Bart (1650-1702) aparține unei ilustre familii de navigatori originare din Dieppe. Un strămoș al său, Herrmann Bart, fusese înainte de 1489 mare maestru al ordinului teutonic. Fratele acestuia din urmă, emigrînd în Franța, fondează «dinastia» de marinari din care fac apoi parte Michel Bart (bunic al corsarului), cunoscut navigator, mort de pe urma rănilor primite în luptă cu marina engleză, Michel Jacobsen, unchi,

navigator nordic, comandant de flotă spaniolă, Cornil Bart (tatăl lui Jean Bart), mort și el ca urmare a unei lupte navale cu englezii.

Navigînd de la vîrsta de 13 ani, Jean Bart servește pe vase franceze și apoi olandeze, sub comanda faimosului Ruyter. După anul 1675 armeană o corabie aparținînd unor comercianți din Dunkerque și navighează în Marea Nordului. Capturarea vasului olandez Neptun îi aduce un lanț de aur din partea regelui Franței și în cele din urmă este primit în marina oficială franceză, devenind locotenent de vas în 1679. După mai multe campanii în Mediterana și în apele Marocului ajunge, în anul 1686, căpitan de fregată. După 1688 cîștigă răsunătoare victorii în campaniile împotriva Olandei și Angliei. Capturat totuși de englezi, reușește să evadeze din fortăreața Plymouth

și ajunge în Franța. Este numit căpitan de vas, iar după 1691 comandant de flotă. În anul 1693 Jean Bart dobîndește o celebră victorie la Lagos cînd, la bordul vasului «Le Glorieux», atacă o flotă olandeză de 11 vase de linie, pe care o pune pe fugă, după ce arde și scufundă cinci dintre unitățile inamice. Peste un an, forțînd în mod spectacular blocada olandeză, aduce la Dunkerque grîu cumpărat din Danemarca, împreună cu un convoi salvat și trei vase inamice capturate. După alte cîteva victorii, unele sărbătorite prin medalii comemorative de aur bătute de statul francez, Jean Bart moare în anul 1702, în vîrstă de numai 52 de ani, pe cînd pregătea o nouă expediție războinică. Om simplu, drept, foarte iubit de echipaj, Jean Bart și-a cîștigat un glorios renume de marinar încercat, fiind unul dintre cei mai populari comandanți de flotă din vremea sa, cinstit de prieteni și temut de inamici.

pe scurt

Ion Florea, Tg. Jiu. Imposibil să vă răspundem la atît de multe întrebări. Alegem cîteva din ele. 1) Cel mai lung pod din lume este cel de la Maracaibo (Venezuela), care are 8,7 km lungime. Complexul de poduri de peste Dunăre dintre Fetești și Cernavoda, avînd o lungime totală de peste 4 km (la data construirii era cel mai lung din Europa), se numără la rîndu-i printre cele mai mari din lume. 2) Primele vehicule — cu tracțiune animală, bineînțeles — au circulat pe o linie de fier încă în 1776, în apropiere de Sheffield (Anglia). Prima cale ferată publică, în lungime de 16 km, pe care au circulat de asemenea vehicule cu tracțiune animală, a fost construită tot în Anglia, în anul 1801, între localitățile Wandsworth și Croydon. 3) Cite specii de ouă există în toată lumea? Imposibil să vă dăm o cifră. Putem doar să vă precizăm că numărul lor este egal cu cel al speciilor zoologice care se înmulțesc prin ouă — adică al majorității animalelor (viermi, moluște, insecte, majoritatea peștilor, batracieni și reptile, păsări, ba chiar și unele mamifere, cum sînt monotremele). Nu credem că există undeva în lume o colecție completă care să conțină ouăle tuturor acestor specii. La celelalte întrebări vă vom răspunde cu alt prilej.

Vasile Almaș, Tulcea. Nu ne înducați ce dicționar aume doriți. După părerea noastră, v-ar fi necesare două dicționare: unul enciclopedic și al doilea literar. Din «Dicționarul enciclopedic român» au apărut pînă acum 3 volume (pînă la litera P inclusiv); este imposibil să nu-l găsiți în librăriile din Tulcea! În ce privește al doilea, căutați sau «Dicționarul limbii române literare contemporane» (4 vol.) sau «Dicționarul limbii române moderne» (1 vol.), ambele apărute în Editura Academiei (1957 și, respectiv, 1958). Dacă la librăriile din orașul dv. nu mai pot fi găsite, rugați pe primul dintre cunoșcuiți dv. care vine la București să vi le caute la anticariat.

Iosif Gallo, Gătaia. 1) În cele aproape două milenii ale «erei noastre», calendarul bisericii creștine a căpătat o cvasiuniversalitate. Așa că, prin «era noastră», înțelegem data de la care începe să numere anii acest calendar. 2) Octavian August, primul împărat roman, s-a născut în anul 63 î.e.n. și a murit în anul 14 e.n. Nepot al lui Iulius Caesar, el a devenit imperator în anul 27 î.e.n., după ce timp de 17 ani a luptat pentru putere, trebuînd să-și învingă rînd pe rînd rivalii. În anul 31 î.e.n., învingîndu-l la Actium pe fostul său aliat Antonius și cucerind Egiptul, devine singurul conducător al statului roman. Instituie sistemul statal denumit «principat» (de la «princeps» — primul dintre senatori) și instaurază o dictatură militară puternică. În timpul domniei lui se înregistrează o înflorire a culturii latine nemăintîlnică pînă atunci, mai ales în ce privește creația literară; este epoca în care au trăit cei mai mari poeți latini: Virgiliu, Horațiu și Ovidiu.

Wily Martur, Roșiori-de-Vede. 1) În revista de Anul nou vom publica un număr destul de mare de ceea ce dv. numiți «fotovarietăți». 2) Despre începuturile televiziunii vom publica un articol separat.

V. SILVIAN

primele cărți românești despre sport

Prima carte scrisă de un român despre foloasele și necesitatea educației fizice la toate vârstele o datorăm doctorului Constantin Caracș. Ea a apărut în 1830 și se intitula «Topografia Țării Românești și observații antropologice asupra sănătății și bolilor locuitorilor». Cartea se ocupa cu descrierea condițiilor sanitare ale populației și sublinia influența pozitivă a exercițiilor fizice, a jocurilor și a oricărei forme de activitate în aer liber asupra sănătății.

asupra bunului mers al dezvoltării și maturizării organismului.

O altă lucrare care vedește preocupări pentru educația fizică a fost scrisă de marele revoluționar Nicolae Bălcescu; este cartea «Manualul bunului român». Preocupat intens de pregătirea completă, intelectuală și fizică, a generației tinere, Bălcescu a remarcat că «educația nu implică numai acumularea de cunoștințe, ci și educație morală și fizică».

Alexandru MIHĂILĂ

POVEȘTEA VORBEI

primele cadouri

Dacă cineva și-ar lua libertatea de a folosi cuvintele cu înțelesul lor original, luna cadourilor ar trebui să însemne «luna literelor mari»!

Firește că asemenea extravagante lingvistice sînt sortite eșecului, pentru că un înțeles uitat n-are nici o justificare să revină în actualitate, și cadou n-o să mai aibă niciodată sensul de «majusculă». Dacă lucrul acesta e evident, mai puțin limpede e calea pe care a putut s-o urmeze un cuvînt ce, pornind de la niște litere, să ajungă la daruri.

Substantivul francez *cadeau* e cunoscut încă din secolul al XII-lea cu sensul arătat: «literă majusculă». Ulterior avea să însemne «literă mare, frumos ornamentată», adică o podoabă caligrafică. De la podoabe grafice la ornamente stilistice *cadeau* ajunge să însemne cuvînt frumos, folosit numai spre a da farmec exprimării. De aici nu mai e decît un pas pînă la sensul de «omagi, compliment adresat unei femei». Molière întrebuițează cuvîntul cu accepțiunea de «spectacol, divertisment oferit unei nobile doamne».

Cu înțelesul modern de «dar», *cadeau* începe să fie folosit în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, dar inițial *cadou* putea fi numit numai darul oferit unei femei.

Sorin STATI

idilă

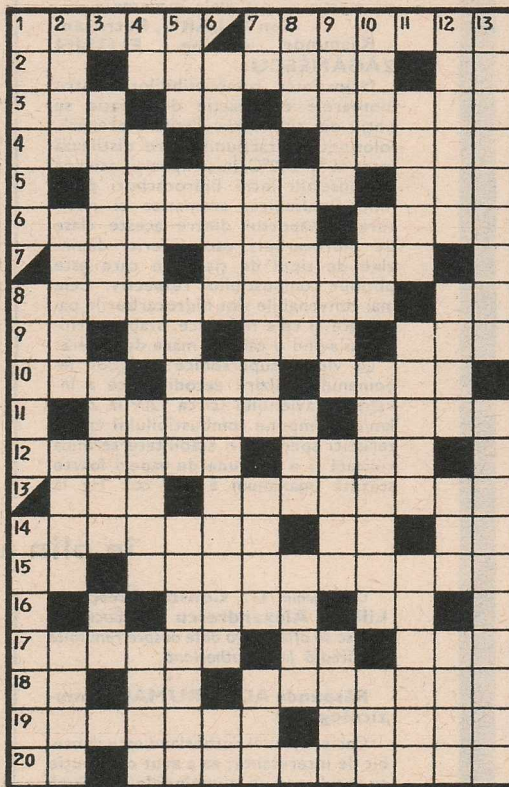

«Idilă» aceasta între tînăra americană Sandra Brown și balena Jonah, în greutate de aproape o tonă, este urmarea unei experiențe unice pînă acum, efectuată la acvariul St. Petersburg din Florida. Este primul caz cunoscut în care s-a reușit să se ajungă la o prietenie constantă între un om și o balenă. Fapt pentru care toți cei ce lucrează la acest acvariu au denumit experimentul cu poeticul titlu: «Poveste de dragoste».

cuvinte încrucișate

casa

ORIZONTAL: 1) Dă ocol casei — Case. 2) La poartă! — Acțiune la poartă — Ustensil casnic. 3) Minuscul — Pronume — Construcție provizorie din scînduri. 4) Cameră de dormit (reg.) — Cură! — Confectionează șei. 5) Lucrează la casa de mode (pl.) — Interjecție. 6) Autorul poeziei «Din cerdacul tău» — La intrare în casă. 7) Moluște gasteropode — Pe casă. 8) Autorul piesei «Piatra din casă» — Secure! 9) Cec! — Și (fr.) — Cu puține case — Inediți. 10) Interjecție — Nimfa pădurilor (mit.) — Trecut (fig.). 11) Pentru depozitat alimente — De-al casei. 12) Pe lângă casa omului —

Încăpere. 13) Înmulțit — Pălăria casei. 14) Lucrare agricolă — Cutere! — La școală! 15) Armăsar — Locuință. 16) Liber-cugetători — De la (od.). 17) Încăpere auxiliară — Neagație — Abreviație (presc.). 18) Do — Jumătate de casă! — Fundamentul casei (pl.). 19) Ustensil casnic — Suprasolicitare. 20) Marcă de motocicletă — Baie, cămară, pivniță, într-un cuvînt.

VERTICAL: 1) Compartimentele casei — În familie — În jurul casei (pl.). 2) Neaspetțat — Își poartă casa (pl.) — Casă portabilă — Casă peste casă. 3) Case — Te poartă la etaj — În sobă! 4) În tindă! — Case arătoase — Partea laterală a unei case — Acru. 5) Un moș adormitor — Cade! — Embleme — Radio și televizor. 6) În excursie la Căsoaia (fem.) — Urcată pe acoperiș — Operă. 7) Ieșire! — Face legătura între etaje — A solicita — Cap în peninsula Kola. 8) Personaj din feeria engleză — Oraș în Ardeal, cu o fabrică de ciment — La Brașov! — A păstra. 9) Aglomerații de case — Măiestrie — Bună la orice — Îmbibat cu apă. 10) O blondă atrăgătoare — Literă elină — Oraș în Sicilia — Început de eficiență! 11) Aspect — Identitatea unei case — Model (fig.). 12) Țin casa încuiată — A veni — Nume masculin — Local. 13) Tăierea arborilor în formă prismatică pentru a fi folosiți în construcție (pl.) — Și-au întemeiat un cămin (fem.).

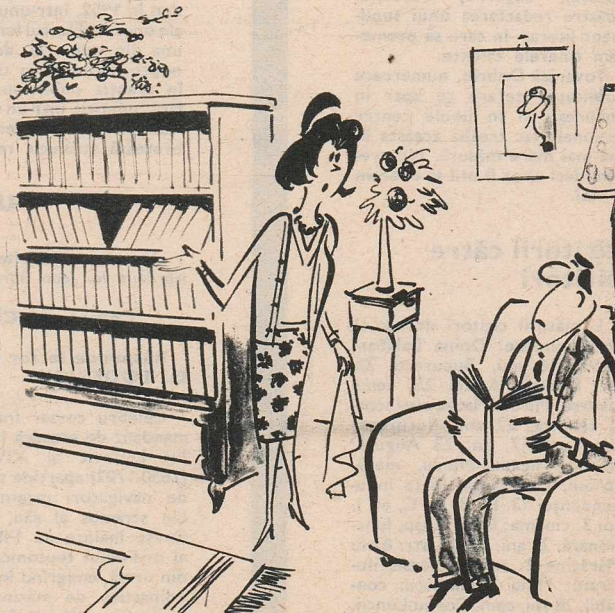
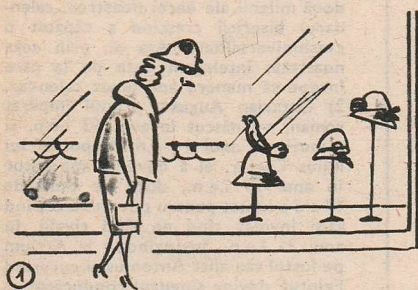
Anton MOREANU

Cuvinte mai puțin cunoscute: UTI, ENA, AIS, OT, IJ, MAB, PSI.

dezlegarea jocului „IARNA”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) LAPOVITA — VATA. 2) OMAT — SOBA — PUF. 3) PITIC — MIREASA. 4) ACI — AVALANSA. 5) T — NUNI — AT — A — A. 6) ATELAJE — ANTIC. 7) E — IVELI — MOSI. 8) NAFTALINA — RID. 9) ACRA — I — VERI — U. 10) MAI — CIOARA — GL. 11) E — GER — TREMURA. 12) TI — BANI — LATIT. 13) INF — CUCA — S — PA. 14) ZIDIT — ZAA. 15) SALI — AN — ZAF — A. 16) APORT — ANOTIMP. 17) NETE — ITAR — NUL. 18) IZI — ALUNECARI. 19) UIMITORI — ETAC. 20) STELUTA — ERATA.

umor de Nell COBAR

Autoservire.

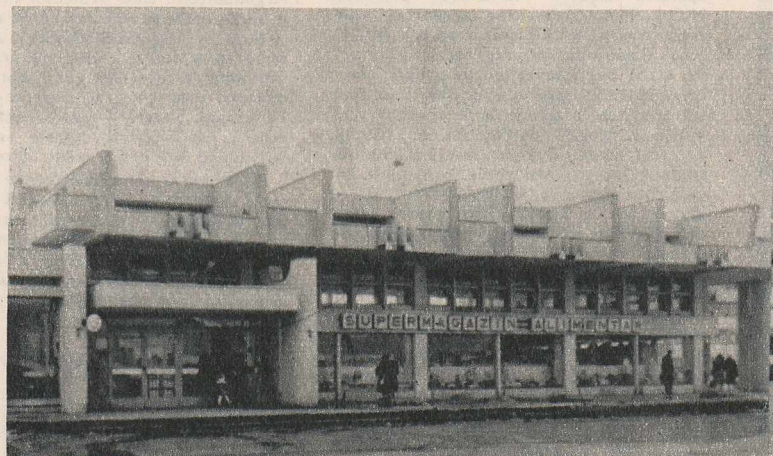
— Mitică, iar ai deranjat biblioteca?!...

O.C.L.

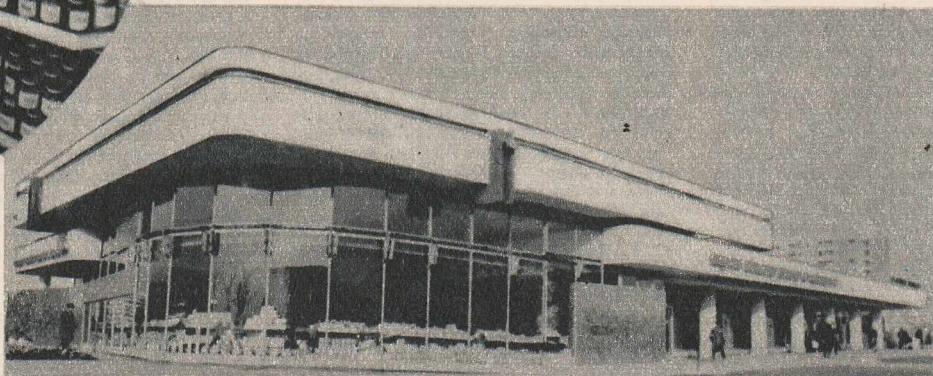
Alimentara, raionul 16 Februarie

vă pune la dispoziție, prin magazinele sale cu autoservire din cartierul Drumul Taberei, un bogat sortiment de produse de băcănie, cafea, dulciuri, mezeluri, brânzeturi, lactate, carne și panificație.

Supermagazinul din str. Bujoreni nr. 11.

Magazinul alimentar general din Drumul Taberei nr. 36.

O aprovizionare operativă și pe măsura exigențelor dv. o puteți face și prin magazinele alimentare generale din Drumul Taberei nr. 14 și str. Bujoreni colț cu str. Lujerului.

PUBLICITATE
flacăra

„apollo“ și mcnamara

O nouă rundă de rivalități conturbă Administrația americană. De astă dată este vorba de un conflict deschis între N.A.S.A., organism care patronează activitatea de cercetări spațiale, și armata americană a aerului. Motivele sînt de ordin financiar: N.A.S.A. — protestează militarii — monopolizează în mod abuziv pentru programul său «Apollo» de cucerire a Lunii cea mai mare parte din creditele afectate cercetărilor spațiale. Și poate că «abuzul» ar fi fost trecut cu vederea dacă nu ar fi compromis un proiect care de altfel stă la inimă președintelui Johnson și secretarului de stat al apărării, Robert McNamara: proiectul M.O.L. (Manned Orbiting Laboratory), care trebuie să permită plasarea pe o orbită în jurul Pământului a unei rețele gigantice de stații de observație cu echipaj uman ce ar oferi Pentagonului posibilitatea de a supraveghea în permanență întreaga activitate strategică desfășurată pe bătrîna noastră planetă. Desigur, există și sateliți-spioni. Dar vor mai trece încă mulți ani pînă cînd aceștia vor fi capabili să lucreze cu eficacitatea unui observator uman. Guvernul american și-a dat mai precis seama de aceasta cu prilejul ultimului zbor al lui Gemini-V. Observațiile militare realizate de către cosmonauții Cooper și Conrad au depășit cu mult așteptările în privința calității. Dintr-o dată plasarea pe orbită a unei stații de observație militare a dobî-

dit o importanță prioritară — subliniată de altfel de însuși președintele Johnson. În consecință, forțele armate aeriene ale S.U.A. și reprezentanții lor oficiali în Senat reclamă afectarea unei părți din bugetul N.A.S.A. realizării proiectului M.O.L.

Pe de altă parte, problema este într-adevăr dificilă, întrucît războiul dus în Vietnam devenind din ce în ce mai costisitor, creditele globale acordate cercetării spațiale au fost deja reduse simțitor. Reducere care își are și ea contribuția la vehemența cu care ripostează partea adversă, respectiv James Webb — conducătorul general al N.A.S.A. Argumentele: cînd proiectul M.O.L. va fi în sfîrșit realizat, nu va mai fi de actualitate, în timp ce programul «Apollo» va permite punerea la punct a unui material utilizat nu numai la cucerirea Lunii, dar și pentru călătoriile ulterioare în direcția planetelor învecinate. Și astfel — subliniază Webb — cele 20 de miliarde afectate programului vor aduce înfin mai mult Statelor Unite

Dacă pînă acum lupta între cei doi adversari a păstrat o oarecare aparență de curtoazie, recent ea s-a transformat într-o înfruntare directă între McNamara și James Webb. Și aceasta în cadrul Congresului S.U.A., care vede de altfel cu îngrijorare dezvoltîndu-se în paralel două programe avînd numeroase puncte comune...

Ileana NICOLAESCU

Prin declarații oficiale, luări de atitudine ale personalităților din cele mai diferite domenii, prin mitinguri și demonstrații, opinia publică mondială își exprimă indignarea față de noile fărâdelegi săvîrșite de S.U.A. împotriva poporului vietnamez. Fotografia înfățișează un aspect de la o recentă adunare în Berlinul occidental, în cadrul căreia participanții au cerut să se pună capăt agresiunii S.U.A. în Vietnam.

scrisoarea răătăcită

după șase ani

Născut din lupta eroică, plină de abnegație, dusă de popor împotriva agresiunii imperialiștilor americani, Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de sud — de la a cărui creare s-au împlinit 6 ani la 20 decembrie — își sărbătorește nu numai șase ani de lupte și victorii pe plan național, ci și de continuă și sporită confirmare pe plan internațional a legitimității dreptului de a reprezenta interesele și aspirațiile populației sud-vietnameze. Căci, într-adevăr, nu marioneta înscăunată la Saigon de însuși agresorul, ci F.N.E. este singurul reprezentant legitim al poporului sud-vietnamez, controlînd efectiv cea mai mare parte a teritoriului țării și bucurîndu-se de încrederea majorității covârșitoare a populației. Chiar și o comisie de juristi americani, experți în problemele Asiei de sud-est, într-un memoriu prezentat Administrației Johnson în luna octombrie anul acesta, a învederat că Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de sud are calitatea și statutul de beligerant, că

îtrunește toate caracterelor unui reprezentant al unui stat — subiect de drept internațional — și, în consecință, trebuie recunoscut ca atare.

În aceste zile cînd, sfîdînd cererile opiniei publice mondiale de a pune capăt crimei agresivității în Vietnam, Statele Unite recurg la mijloace tot mai barbare pentru a răpi poporului vietnamez dreptul inalienabil de a-și hotărî singur soarta, fiecare cetățean conștient al patriei noastre, întregul nostru popor — care și-a manifestat deplina solidaritate frățească cu lupta poporului vietnamez din prima zi a agresiunii americane — își reafirmă caldă simpatie și hotărîrea de a acorda întregul său sprijin pe plan politic și moral, cît și material, eroicului popor vietnamez care apără cauza sfîntă a existenței sale naționale, a patriei sale libere și independente.

C. PARASCHIVESCU-BĂLĂCEANU
vicepreședinte al Comitetului național de solidaritate cu lupta poporului vietnamez

Luptători dintr-un detașament al F.N.E. îndreptîndu-se spre locul acțiunii.

tabere puse cu generozitate la dispoziție de autoritățile portugheze. De altfel această colonie a devenit cazarma ideală a angajaților lui Chombe.

Dar ce scrisoare a pornit din Salisbury către Chombe și ce taine s-au aflat din conținutul ei? Scrisoarea exprimă în mod concret sprijinul lui Ian Smith pentru proiectele lui Chombe. Comandamentul militar rhodesian a decis să pună la dispoziție teritoriul țării în vederea pregătirii unor detașamente de șoc ale mercenarilor și, în plus, să ofere mercenari albi rhodesieni care să-l ajute pe Chombe în acțiunile sale. «Voluntarii rhodesieni» ar urma să intre în acțiune în Katanga în cazul în care Chombe ar declanșa o intervenție militară. Contactele între Smith și Chombe sînt directe — arată *France Presse* cu referire la «surse congoleze bine informate».

Ajutorul lui Smith nu este dezinteresat. Scrisoarea interceptată dezvăluie intenția liderului rasist de la Salisbury de a crea o puternică comunitate economică a «Afriicii albe»: Rhodesia, Angola, Mozambic, Republica Sud-Africană și regatul Botswana (dominat de Pretoria). La această comunitate a statelor în care se menține dominația minorității albe ar urma să fie anexată și bogata Katanga.

Prețul este mare, dar Chombe pare dispus să-l plătească...

M. RAMURĂ

„lipsă de combativitate“

O știre transmisă deunăzi de agențiile de presă relatează că, datorită «lipsei de combativitate» a trupelor saigoneze, în operațiunile desfășurate împotriva forțelor patriotice la sud de Saigon, în apropierea deltei Mekongului, comandamentul american a luat hotărîrea de a trimite în această regiune două batalioane americane. «Lipsa de combativitate» — sau mai bine zis lipsa de dorință a soldaților sud-vietnamezi, înregimentați în rîndul trupelor regimului-marionetă de la Saigon, de a trece prin foc și sabie cătunele în care se află părinții, frații, soțiile și copiii lor — ia

însă forme și mai directe de exprimare. Vorbește de la sine în acest sens faptul că — după cum menționa săptămînalul italian *L'Espresso* — numai într-o singură lună au fost arestați mai bine de 11 500 militari, dintre care 5 360 în zona Saigon, sub acuzația de dezertare și procurarea de false documente de permisie. Aceeași publicație oferă și alte cifre care ilustrează creșterea numărului dezertărilor de la an la an: 37 000 în 1963; 74 000 în 1964, 113 000 în 1965; 67 000 — doar în primele șase luni ale anului 1966.

Monory: «Revoluție imposibilă» (detaliu).

„zoom“ sau întoarcerea la realitate...

După cinci decade de pictură abstractă, șefii ei de școală au intrat în muzee, au devenit clasici, lăsând în urma lor deziluzia unui public care nu-i înțelege și prea puțin îi acceptă. Experimente noi sînt în căutarea unor drumuri noi, a unui limbaj plastic care s-ar vrea cît mai contemporan. Oscilația între abstract și figurativ mai tulbură tînăra generație de pictori: ambele variante sînt pentru ei o întoarcere în trecut. Atunci ce înseamnă să fii contemporan? «Odinioară, contemporan însemna să aparții secolului. Azi nu poți dormita o singură zi, totul se schimbă fără încetare... A trăi în afara timpului nu mai are sens». Deci o explorare a realităților imediate, cum precizează Rancillac, unul dintre protagoniștii grupului «Zoom». Dar integrarea literală a realității cotidiene în pictură, cu aspectele ei efemere,

nu este o prea mare noutate. A demonstrat-o popartul. Atunci ce propune picturii gruparea «Zoom»? Fixarea evenimentului, răpirea fabuloaselor virtuți ale fotografiei: exactitatea și rapiditatea. Ultima expoziție pariziană a grupului «Zoom» e o demonstrație practică a acestor teorii: Beynon prezintă pe pînze sensibilizate personaje care apar din halouri, Monory face apel la un simbolism direct, exploatînd efectele clareobscurului, Rancillac reface în pictură benzile desenate, iar Alleyn poartă un dialog cu instrumente ireale care se nasc din jocul culorilor fluorescente pe fondul negru al tablourilor... Fotografia a fost responsabilă de marile tulburări care a traversat pictura la sfîrșitul secolului trecut și iat-o acum adulată pînă la imitare.

I. CORIBAN

din lume adunate

Ediția internațională a ziarului american *New York Herald Tribune* (ziar care apare actualmente numai în afara Statelor Unite) a publicat la rubrica «Mica publicitate» următorul anunț: «O firmă din Statele Unite, care își extinde operațiile sale în Asia de sud-est, are nevoie de o persoană agresivă prezentabilă, de naționalitate vietnameză. Postul ce i se oferă este de la început plătit cu un salariu atractiv, plus alte beneficii, precum și posibilități de avansare. Solicitanții vor trimite o informare biografică completă, inclusiv o listă a funcțiilor deținute, o fotografie și referințe la adresa...» Care este firma și despre ce fel de post este vorba? Secret, nu se spune. Un ziar britanic afirmă în glumă că ar fi vorba de un înlocuitor pentru șeful regimului-marionetă de la Saigon, căutat de serviciile războiului psihologic de la Pentagon, exasperate de candidații nesiguri găsiți la fața locului. În definitiv faimosul Diem a fost recrutat aproape la fel, minus anunțul publicitar... *

În timp ce Consiliul de Securitate vota proiectul de rezoluție britanic cu privire la instituirea unui embargo asupra principalelor exporturi rhodesiene și erau luate și alte măsuri pentru a împiedica regimul rasist al lui Ian Smith să acumuleze valuta necesară ocularii embargoului, în Anglia întreprinderea naționalizată de turism «Thomas Cook» difuza în rîndurile viitorilor clienți un prospect cu oferte pentru

În urma unui atac de cord a încetat din viață, în vîrstă de 65 ani, renumitul cîneast american Walt Disney, ale cărui filme au încîntat deopotrivă pe cei mici și pe cei mari.

concediile anului 1967, cuprinzînd un capitol intitulat «Țara marelui fluviu Zambezi», dedicat călătoriilor în Rhodesia. Întrucît cel care ar voi să urmeze sfatul întreprinderii «Cook» ar trebui să solicite valută în acest scop, ceea ce ar contraveni și măsurilor anunțate de Anglia și celor adoptate de Consiliul de Securitate, un reporter specializat în ale turismului a întrebat cum vor fi împăcate recomandările broșurii cu legislația în vigoare? Întreprinderea a răspuns: «Informațiile cuprinse în broșură se adresează doar celor ce vor să întreprindă o asemenea călătorie». Evident, sînt în culpă cei ce credeau că broșura se adresează unor persoane care nu vor să călătorească în Rhodesia. Cum rămîne totuși cu embargoul? Oficialitățile turistice au precizat: «Broșura a fost editată nu numai pentru clienții britanici, ci și pentru cei din alte țări, care ar vrea să călătorească, întrucît «Cook» este o organizație care acționează și peste hotare». Bine — se poate spune — dar «Cook» este totuși o întreprindere a statului englez, care s-a obligat să boicoteze și pe această cale regimul Smith! Domnii de la «Cook» au găsit răspuns și la această observație. «Știți — au spus ei — în momentul cînd a fost elaborată broșura, noi nu știam cum vor evolua evenimentele. Conflictul putea tot atît de bine să fie rezolvat pînă acum». Deci totul se reduce la o greșeală de prevedere sau la un exces de prevedere handicapat de o evoluție «neprevăzută» a evenimentelor. Rămîne de aflat ce directive vor primi cei ce vor elabora prospectul anului 1968. *

Se cunoaște că încă din anul 1956 parlamentul islandez a adoptat o rezoluție prin care se cerea celor 2.600 de americani staționați la baza S.U.A., aflată la circa 50 de kilometri de capitala țării, să se întoarcă acasă. Pînă acum americanii au refuzat să dea curs acestei invitații. Dar pentru a evita agravarea resentimentelor populației, comandamentul american a ordonat aplicarea unui șir întreg de restricții, care tind să asigure ca prezența ocupanților să fie cît mai puțin vizibilă. Recent s-a aflat că baza din Islanda este inclusă în aceeași categorie de «serviciu dificil» ca bazele Vietnamului de sud.

Nicolae URECHE

din cuprinsul numărului special de ANUL NOU

● Nouă savanți din țară și de peste hotare despre o singură problemă: «explozia» cunoștințelor umane.

● Fotopres '66: cu aparatul fotografic de-a lungul și de-a latul pămîntului.

O imagine din Florența. Noiembrie 1966

● Georges Simenon despre «Olandezul suspect».

● Patru caricaturiști celebri și cîteva din lucrările lor.

● Doi scriitori, un violoncelist, un sculptor, un actor și un ziarist despre... Despre ce?

● Stele și comete — întîlnire cinematografică în paginile revistei «Flacăra».

Vă mai amintiți de Greta Garbo?

● Cei mai buni actori de teatru și de film ai anului, cei mai buni interpreți de muzică ușoară, cei mai buni sportivi — în viziunea cititorilor «Flăcării».

● Cine este King și ce l-a făcut celebru? Scurt film în imagini.

Rețineți din timp la chioșcarul dv. numărul special al revistei «Flacăra» care apare în 40 de pagini bogat ilustrate.

Prețul unui exemplar: 3 lei.

pentru toate gusturile

